

Podstandardna romska naselja u Srbiji

Pregled podataka iz Geografskog Informacionog Sistema za 2016. godinu

Podstandardna romska naselja u Srbiji

Pregled podataka iz Geografskog
Informacionog Sistema za 2016. godinu

Autor:
Dr Aleksandar Đorđević,
dipl. prostorni planer

Beograd, 2017. godine

Naslov:

Podstandardna romska naselja u Srbiji
Pregled podataka iz Geografskog Informacionog Sistema za 2016. godinu

Izdavač:

Misija OEBS-a u Srbiji
Španskih boraca 1, 11070 Beograd, Srbija

Autori:

Dr Aleksandar Đorđević, dipl. prostorni planer

Fotografija na koricama:

Naselje Vuka Vrčevića, Beograd;
izvor: Republički geodetski zavod, www.geosrbija.rs

Dizajn:

comma – communication design

Štampa:

Grid studio, Beograd

Tiraž:

300 komada

ISBN 978-86-6383-055-4

Ova publikacija nastala je u okviru projekta

„Ovde smo zajedno – Evropska podrška za inkluziju Roma“ koji finansira Evropska unija.

Stavovi izrečeni u knjizi pripadaju isključivo autorima i njihovim saradnicima i ne predstavljaju nužno zvaničan stav Evropske unije, odnosno Misije OEBS-a u Srbiji.

Finansira Evropska unija

Organizacija za evropsku
bezbednost i saradnju
Misija u Srbiji

Sadržaj

Uvod	7
Metodološke napomene	9
Rezultati analize	19
Republika Srbija	20
Beogradski region	24
Region Vojvodine	28
Region Šmadije i Zapadne Srbije	32
Region Južne i Istočne Srbije	36
Literatura	40

Uvod

U okviru Projekta „Ovde smo zajedno – Evropska podrška za inkluziju Roma“, Misija Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Srbiji pruža tehničku podršku Vladi Srbije u implementaciji ciljeva Strategije za inkluziju Roma. Deo ove podrške bio je usmeren ka kreiranju geografskog informacionog sistema za monitoring stanja u podstandardnim romskim naseljima u Srbiji. Ova baza podataka omogućava nadležnom Ministarstvu za građevinarstvo, saobraćaj i infrastrukturu, kao i lokalnim samoupravama u Srbiji, praćenje ključnih pokazatelja stanja u podstandardnim naseljima a GIS jednostavno pretraživanje i analizu podataka o uslovima života u istima, u cilju donošenja odgovarajućih strateških odluka i kreiranju strategija za unapređenje uslova života romske zajednice na nacionalnom i lokalnom nivou.

Prvi korak u kreiranju GIS za podstandardna romska naselja (PRN) bio je usmeren na precizno definisanje tipa naselja koja ovaj sistem treba da obuhvati, odnosno naselja koja bi trebala da budu predmet nacionalnih i lokalnih strategija, planova i programa unapređenja u budućnosti. U nedostatku adekvatne definicije za ovaj tip naselja na nacionalnom nivou, za potrebe izrade GIS iskorišćena je definicija podstandardnih naselja Ujedinjenih Nacija, po kojoj se podstandardnim naseljem smatra svaka grupa objekata koju odlikuje barem jedna od sledećih karakteristika:

- ▶ Neadekvatan pristup vodi za piće;
- ▶ Neadekvatan pristup sanitarnoj ili drugoj infrastrukturi (kanalizacionoj mreži ili septičkim jamama, saobraćajnoj mreži, vodovodnoj mreži i drugim komunalnim servisima);
- ▶ Loš kvalitet stambenih jedinica (stambene jedinice izgrađene korišćenjem neadekvatnih tehnika gradnje i/ili lošeg građevinskog materijala, stambene jedinice propale usled lošeg održavanja, i sl. koje su potencijalno opasne po bezbednost stanovnika);
- ▶ Prenaseljenost u smislu prosečne gustine stanovnika po jediničnoj površini naselja, i/ili u smislu velikog broja članova po domaćinstvu;
- ▶ Nesiguran pravni status objekata na parcelama (uključujući nerešene imovinsko-pravne odnose nad objektima i zemljištem).

Prema ranijim studijama sprovedenim na nacionalnom nivou^[1] kao i iskustava sa do sada sprovedenih projekata unapređenja uslova života Roma, većinu stanovnika ovakvih naselja u Srbiji čine upravo Romi. i ako u slučajevima nekih naselja zvanični rezultati popisa stanovništva to ne pokazuju.

Kao sledeći korak u kreiranju GIS, Misija OEBS u Srbiji je u septembru 2014. godine angažovala Stalnu konferenciju gradova i opština (SKGO) da mapira sva podstandardna naselja na teritoriji Republike Srbije. Kroz detaljne upitnike koje su popunjavala nadležna odeljenja u lokalnim samoupravama, mapirano je ukupno 583 naselja u svih 169 gradova i opština u Srbiji.

1 Jakšić i Bašić (2002), UNDP (2011).

Za svako naselje je najpre definisana njegova tačna lokacija na orto foto snimku i iscrtane okvirne granice, a zatim su prikupljeni podaci o okvirnom broju stambenih objekata, domaćinstava i lica u naselju, starosti naselja, položaju u odnosu na formalno naselje, materijalima od kojih su izgrađeni objekti, statusu inostruktturnih mreža u naselju (vodovod, kanalizacija, elektro mreža, javna rasveta, ulična mreža, grejanje), planskoj dokumentaciji i stepenu legalizacije objekata u naselju. Na taj način je dobijena osnova za izradu geografskog informacionog sistema.

Ovi podaci su uneti u GIS koji je instaliran na intranetu u Ministarstvu građevine, saobraćaja i infrastrukture. Daljim radom na razvoju sistema, ovi podaci su ukršteni sa podacima iz popisa stanovništva iz 2011. godine, u kojem postoje popisani svi podstandardni objekti na teritoriji Republike Srbije (objekti građeni od slabih materijala, objekti bez toaleta ili kupatila, bez priključaka na vodovodnu, kanalizacionu i električnu mrežu, zatim prostorije nastanjene iz nužde i kolektivne stambene prostorije), i napravljena je veza sa Registrom prostornih jedinica pohranjenim u Republičkom geodetskom zavodu.

Ukrštanjem položaja naselja dobijenim iz mapiranja na opštinskom nivou sa podacima za popisni krug u kome se ono nalazi, moguće je prilično precizno utvrditi tačan broj podstandardnih objekata za svako naselje, kao i broj domaćinstava i lica koja žive u takvim objektima. Tako je dobijena baza podataka koja može da pruži dovoljno preciznu sliku stanja podstandardnih romskih naselja u Srbiji i da bude osnov za planiranje budućih aktivnosti na njihovoj regularizaciji i unapređenju uslova života u njima.

Svrha ovog izveštaja je da sažeto prikaže karakteristike implementiranog GIS, prezentuje određene rezultate geoprostornih analiza međuzavisnosti podstandardnih romskih naselja i statističkih podataka na nivou opština, okruga i većih regionalnih celina, te Srbije kao celine, kako bi se podaci iz geografskog informacionog sistema načinili dostupni svim zainteresovanim akterima uključenim u projekte unapređenja uslova života romske populacije.

Takođe, ovim dokumentom stvara se osnova za identifikovanje i primenu mera afirmativne akcije, pre svega u oblasti stanovanja.

Nakon uvodnog dela, sledi drugo poglavlje sa metodološkim objašnjenjima, objašnjenjima pojmova i prikazom osnovnih ograničenja odabrane metodologije. U trećem poglavlju dat je pregled rezultata anlike, u četvrtom su ukratkim crtama iznete preporuke za dalje aktivnosti, a na kraju dat je prikaz korišćene literature i izvora.

Metodološke napomene

Geoprostorna analiza međuzavisnosti podstandardnih romskih naselja i statističkih podataka zasnovana je na podacima koji su pohranjeni u Ministarstvu za građevinarstvo, saobraćaj i infrastrukturu. Korišćenjem besplatnih softvera, Microsoft SQL Server Express edition koji upravlja geoprostornom bazom podataka i desktop GIS alatom QGIS, izvršeno je upoređivanje PRN i popisnih krugova u kojima se PRN nalaze. Pored određivanja međusobnog prostornog odnosa ovih geometrijskih primitiva (poligona) izvršene su dodatne analize na osnovu raspoloživih statističkih podataka i ortofoto snimka. Analiza je uradjena za svako od identifikovanih PRN, a rezultati su objavljeni zbirno.

Geoprostorna analiza temelji se na upoređivanju prostornih (geometrijskih) i atributnih podataka podstandardnih romskih naselja i popisnih krugova i sadrži čitav niz obeležja. Zbog toga je za pravilno razumevanje i tumačenje dobijenih rezultata neophodno poznavanje osnovnih metodoloških postavki i objašnjenje definicija pojmova koji se objavljuju u izveštaju.

Pored već ranije usvojenog pojma podstandardno romsko naselje (PRN), čija su objašnjenja data u ranijim izveštajima, prema metodološkim objašnjenjima i definicijama preuzetim iz objavljenih popisnih knjiga za 2011. godinu, odnosno metodološkim uputstvima za organizatore, instruktore i druge učesnike u popisu stanovništva, domaćinstava u stanova 2011. godine, koje je objavio Republički zavod za statistiku, data su i sledeća pojašnjenja:

Popisni krug - Broj i veličina popisnih krugova zavise od broja domaćinstava, karaktera naseljenosti, konfiguracije terena, vremena i obima predviđenog za sprovođenje Popisa. Osnovu Registra prostornih jedinica čini alfanumerička baza Republičkog zavoda za statistiku (RZS) koja je integrisana sa prostornom bazom Republičkog geodetskog zavoda (RGZ). Statistički krugovi su najmanje prostorne jedinice Registra prostornih jedinica, čija mreža pokriva celu teritoriju Srbije. To su stalne jedinice čije se granice u izuzetnim slučajevima mogu menjati samo po utvrđenim kriterijumima. Integrisanje alfanumeričke baze Registra prostornih jedinica Republičkog zavoda za statistiku sa prostornom bazom Republičkog geodetskog zavoda predstavlja osnov geoprostornih podataka, koji omogućuje nov način analize i komunikacije na savremenim principima i stvaranje geoinformacionog sistema do nivoa statističkih, odnosno popisnih krugova, od interesa za celu zemlju. Formiranje popisnih krugova vrši se u okviru statističkih krugova, i to tako što se jedan statistički krug deli na dva popisna kruga, ili više njih, ili statistički krug istovremeno predstavlja i popisni krug.

Broj Roma u popisnom krugu - U popisu 2011. godine prvi put je za utvrđivanje ukupnog broja stanovnika primenjen koncept "uobičajenog stanovništva", što podrazumeva da se lice smatra stanovnikom onog mesta u kome samo ili sa članovima svoga domaćinstva provodi najveći deo svog vremena, nezavisno od toga gde ima prijavljeno prebivalište. Broj Roma u popisnom krugu dobijen je na osnovu izjašnjavanja o etničkim obeležjima – nacionalnoj pripadnosti. Sva pitanja o etničkim obeležjima formulisana su kao pitanja otvorenog tipa, uz pravnu pouku da, prema članu 47. Ustava Republike Srbije, građani nisu dužni da se izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti i veroispovesti.

Stan - Stan je građevinski povezana celina namenjena za stanovanje, koja se sastoji od jedne ili više soba sa odgovarajućim pomoćnim prostorijama (kuhinja, ostava, kupatilo, nužnik i sl.) ili bez pomoćnih prostorija, i ima jedan ili više posebnih ulaza. Za potrebe ove analize iskazani su podaci prema vrsti stambene jedinice u popisnom krugu u kome se nalazi PRN (stanovi bez instalacija ili slab materijal prema opremljenosti električnom energijom, vodovodom, kanalizacijom, kupatolom i nužnikom, kao i prema materijalu spoljnih zidova, prostorije nastanjene iz nužde i kolektivne stambene jedinice).

Domaćinstvo - Domaćinstvo je definisano kao porodična ili druga zajednica lica koja zajedno stanuju i zajedno troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba. Domaćinstvom se smatra i svako lice koje živi samo (samačko domaćinstvo) i nije član nekog drugog domaćinstva.

Prostorije nastanjene iz nužde - Prostorije nastanjene iz nužde su prostorije koje u građevinskom smislu nisu ni stanovi ni poslovne prostorije, a u vreme popisa su korišćene za stalno stanovanje (npr. vagon, šlep, šator, prikolica itd.).

Kolektivna stambena jedinica - Kolektivna stambena jedinica obuhvata skup prostorija koje su namenjene za zajedničko stanovanje više lica, a u vreme popisa se koriste za stalno stanovanje najmanje jedne osobe (hoteli, ustanove i polutrajne ili privremene građevine).

Materijal spoljnih zidova zgrade - Materijali od kojih je zgrada izgrađena prema međunarodnim preporukama nije obavezno obeležje. U Popisu 2011, kao i u ranijim popisima, prikupljani su podaci o materijalu spoljnih zidova zgrade. Podaci su dobijeni na osnovu odgovora na pitanje „Materijal spoljnih zidova zgrade“. Pri davanju odgovora na ovo pitanje uzimani su u obzir samo materijali od kojih su izgrađeni spoljni zidovi zgrade, a ne materijali od kojih su izgrađeni temelji ili pregradni zidovi. Zgrade od slabog materijala su zgrade čiji su spoljni zidovi izgrađeni isključivo ili pretežno od naboja, ćerpiča, pletera, dasaka i sl., za prostorije nastanjene iz nužde (za šupu, daščaru, kontejner, zemunicu i druge improvizovane objekte), kao i za druge nastanjene pokretne i nepokretne objekte (vagon, šlep, prikolica, šator, čerga i sl.).

Podaci koji su bili predmet analize mogu se podeliti u dve grupe. Prvu grupu čine podaci o podstandardnim romskim naseljima prikupljeni tokom mapiranja na opštinskom nivou i sastoje se od geometrijskih primitiva – poligona i atributa koji opisuju svaki od njih. Drugu grupu čine statistički podaci iskazani prema administrativno-teritorijalnoj podeli Republike Srbije važećoj na dan 1. jula 2011. godine, a kombinovani pristup prezentovanju rezultata odabran je kako bi se omogućilo sagledavanje osnovnih demografskih i drugih karakteristika podstandardnih naselja sa ciljem da se omogući kvalitetnije donošenje odluka i usmere buduće akcije Ministarstva. Rezultati su prezentovani kombinovano, na nivou Srbije, na regionalnom nivou (Beogradski region, Region Vojvodine, Region Šumadije i Zapadne Srbije i Region Južne i Istočne Srbije) te na nivou okruga i opština. Ovakav vid prezentovanja rezultata omogućen je agregiranjem pojedinačnih rezultata za svako od PRN i popisnih krugova kojima pripadaju. Generalizovani prikazani rezultati ne omogućavaju identifikaciju pojedinačnih naselja i isključuju mogućnost ugrožavanja privatnosti.

Radi lakšeg razumevanja dobijenih rezultata analize u narednom delu izveštaja dat je pregled međusobnih prostornih odnosa PRN i popisnog kruga. Kako se podaci prikupljaju na nivou popisnog kruga, a PRN može da čini njegov veći ili manji deo, da se nalazi u jednom, dva ili više popisnih krugova različitih urbanih karakteristika, ali i da u jednom popisnom krugu budu dva ili više PRN, neophodno je analitički pristupiti svakom pojedinačnom slučaju PRN. Odstupanja između broja PRN i popisnih krugova (583 PRN i 1062 popisna kruga na nivou Srbije) u dobijenim, i ovde publikovanim, zbirnim rezultatima posledica su visokog stepena generalizacije i pomenutih metodoloških ograničenja, ali bez obzira na to mogu da imaju usmeravajući karakter u slučajevima kada je potrebno opredeliti prioritetne prostorne celine ili kada je potrebno izvršiti procene finansijskih, vremenskih ili organizacionih resursa.

Karakteristični odnosi PRN i popisnog kruga identifikovani prilikom analize su sledeći:

1. PRN u jednom popisnom krugu

- 1.A. PRN u jednom urbanom popisnom krugu sa kolektivnim stanovanjem, iste ili slične veličine kao PRN
- 1.B. PRN čini manji deo PK sa porodičnim stanovanjem
- 1.C. PRN čini manji deo slabije izgrađenog ili ruralnog PK

2. PRN u dva ili više popisnih krugova

- 2.A. PRN u dva ili više urbana popisna kruga iste ili slične veličine kao PRN
- 2.B. PRN čini manji deo površine dva ili više urbana popisna kruga
- 2.C. PRN čini manji deo površine dva ili više slabo izgrađena ili ruralna popisna kruga

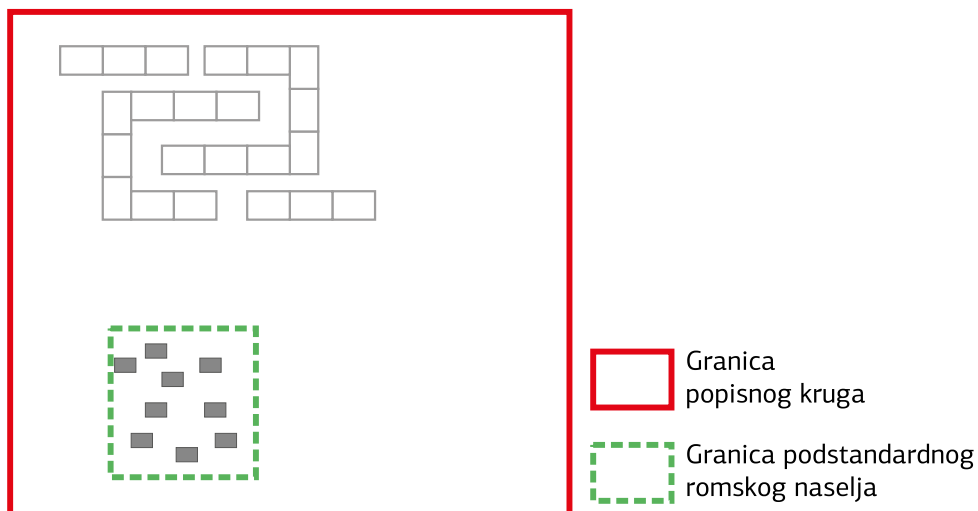
3. Dva ili više PRN u jednom popisnom krugu

U nastavku je dat pregled navedenih slučajeva sa ilustracijama i sažetim komentarom.

1. PRN u jednom popisnom krugu

1.A. PRN u jednom urbanom popisnom krugu sa kolektivnim stanovanjem, iste ili slične površine kao PRN

Ovaj slučaj je moguć u urbanim sredinama kao što su centar opštine ili grada koji su podeljeni na male popisne krugove. Najčešće se PRN nalazi u popisnom krugu u kome je zastupljeno višespratno, kolektivno ili blokovsko stanovanje, i za koje sa sigurnošću može da se utvrdi da ne pripada podstandardnom tipu objekata, pa su podaci koji se odnose na podstandardne uslove stanovanja u potpunosti primenjivi na PRN.

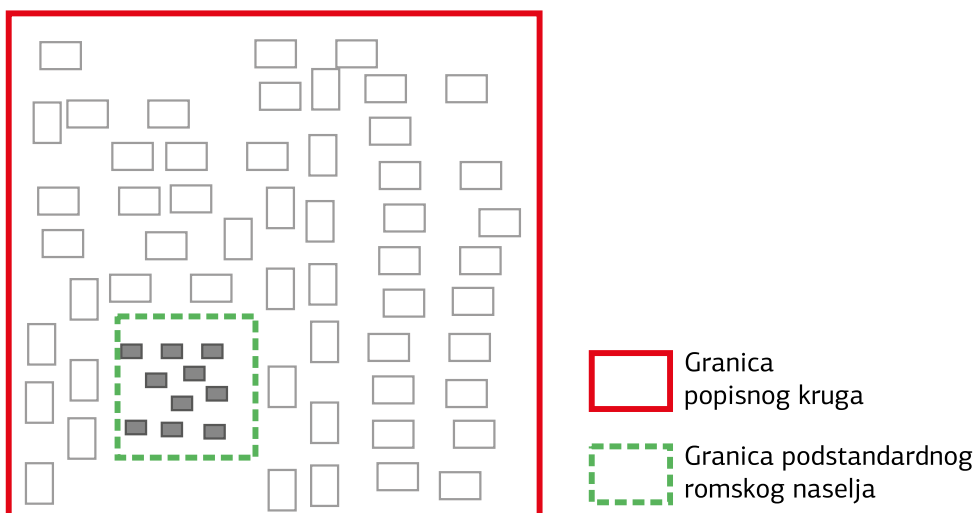
Slika 1. Šematski prikaz tipa 1.A.

Slika 2. Karakterističan primer tipa 1.A., PRN Bežanijska kosa u opštini Novi Beograd

1.B. PRN čini manji deo površine popisnog kruga sa porodičnim stanovanjem

Ovaj slučaj je moguć u slabije razvijenim urbanim sredinama u kojima u centru opštine ili grada koji su podeljeni na velike popisne krugove dominira porodični tip stanovanja. Najčešće se PRN nalazi u popisnom krugu u kome je zastupljeno porodično stanovanje, pa se ne može sa sigurnošću utvrditi da li se podaci koji se odnose na podstandardne uslove stanovanja u potpunosti odnose na PRN.

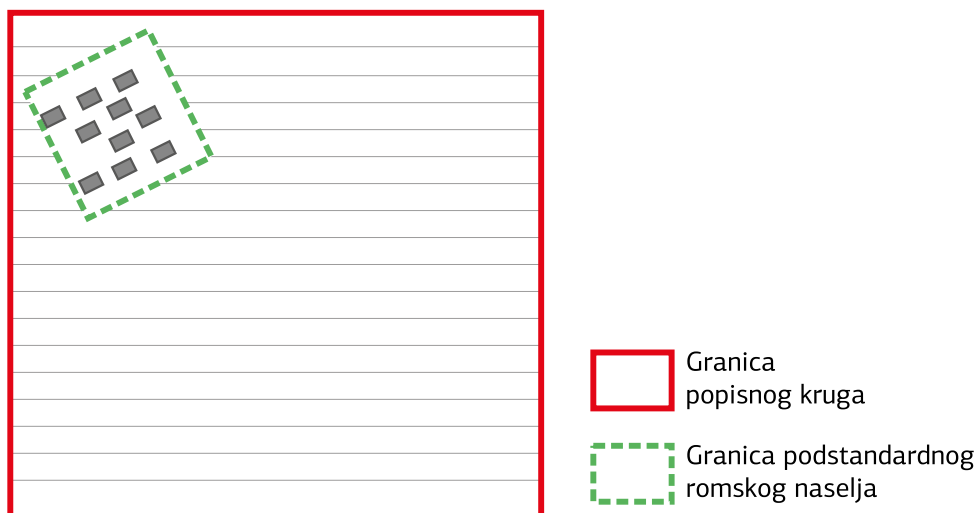
Slika 3. Šematski prikaz tipa 1.B

Slika 4. Karakterističan primer tipa 1.B., PRN Laze Lazarevića u opštini Lebane

1.C. PRN čini manji deo površine slabije izgrađenog ili ruralnog popisnog kruga

Ovaj slučaj je karakterističan za velike popisne krugove u dominantno ruralnim sredinama u kojima dominira porodični tip stanovanja u naselju i atar velike površine. Najčešće se PRN nalazi u popisnom krugu u kome je zastupljeno porodično stanovanje ali u slučajevima kada su domaćinstva u PRN jedina domaćinstva u popisnom krugu podaci koji se odnose na podstandardne uslove stanovanja u potpunosti su primenjivi na PRN.

Slika 5. Šematski prikaz tipa 1.C.

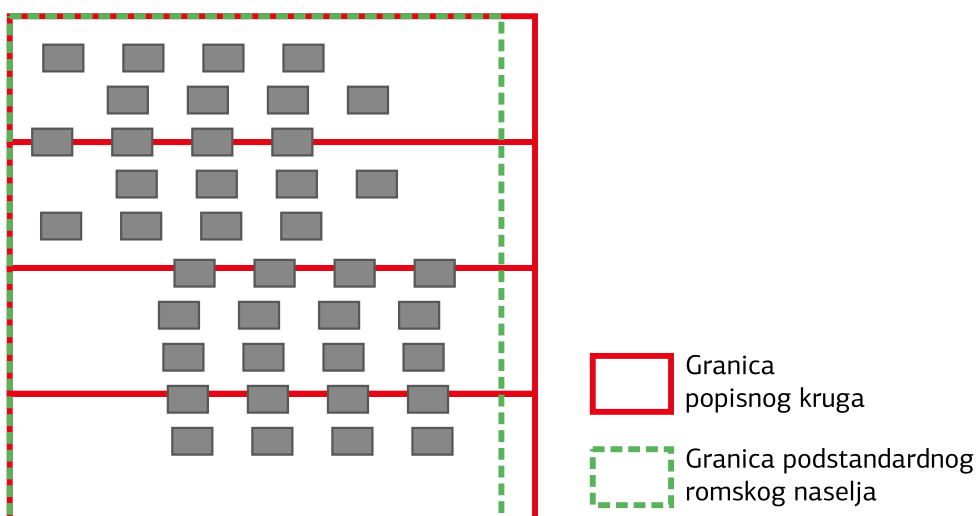

Slika 6. Karakterističan primer tipa 1.C., PRN Kolonija u opštini Žabalj

2. PRN u dva ili više popisnih krugova

2.A. PRN u dva ili više urbana popisna kruga iste ili slične površine kao PRN

Kao i kod slučaja 1.A, ovaj slučaj je moguć u urbanim sredinama kao što su centar opštine ili grada koji su podeljeni na male popisne krugove. Najčešće se PRN nalazi u više popisnih krugova u kojima je zastupljeno porodično stanovanje, ali kako je veličina PRN jednaka veličini popisnih krugova može se sa velikom preciznošću utvrditi da se podaci koji se odnose na podstandardne uslove stanovanja u potpunosti odnose na PRN.

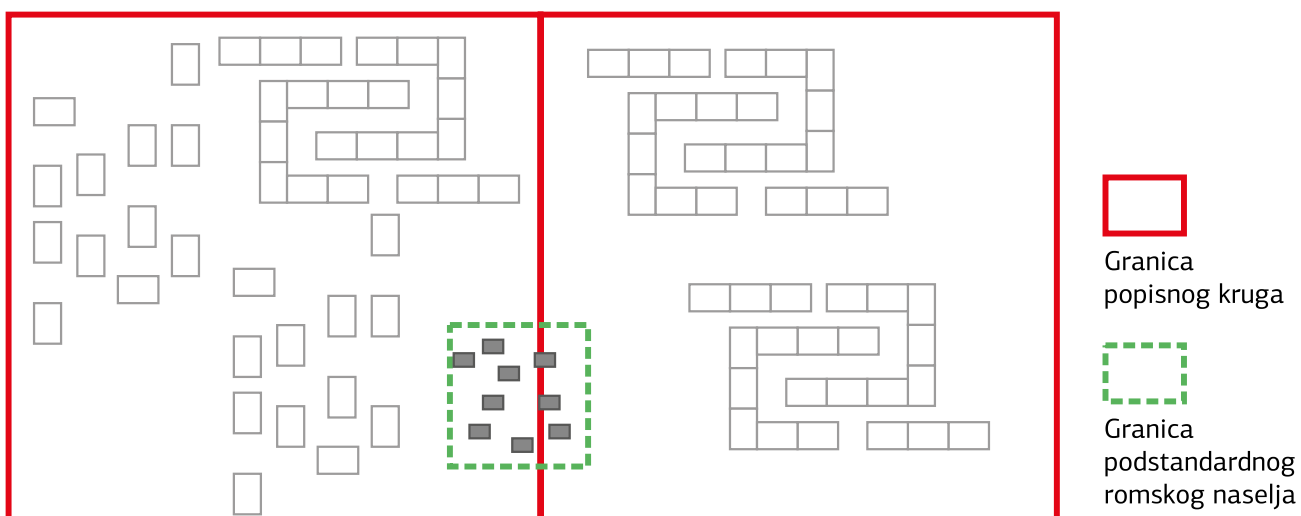
Slika 7. Šematski prikaz tipa 2.A.

Slika 8. Karakterističan primer tipa 2.A., PRN Licika u opštini Kragujevac

2.B. PRN čini manji deo površine dva ili više urbana popisna kruga

Karakterističan za urbane celine ovakav primer se najčešće javlja kao posledica nedovoljno jasnih kriterijuma za definisanje granica PRN. Pažljivim preispitivanjem granica PRN i ucrtavanjem novih granica do granica objekata u kojima žive Romi verovatno bi se broj popisnih krugova smanjio, a samim tim bi se povećala i preciznost dobijenih rezultata.

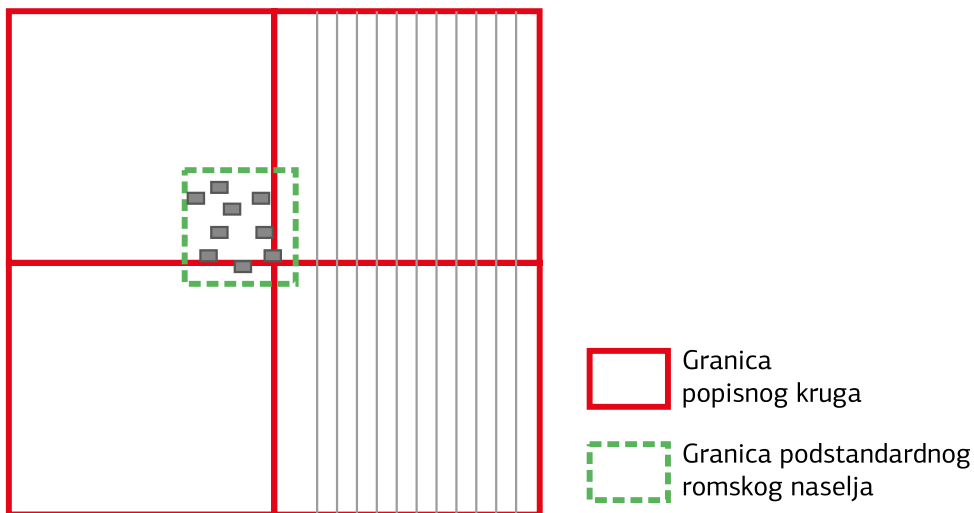
Slika 9. Šematski prikaz tipa 2.B.

Slika 10. Karakterističan primer tipa 2.B., PRN "Kod Grand kafe" u opštini Novi Beograd

2.C. PRN čini manji deo površine dva ili više slabo izgrađena ili ruralna popisna kruga

Ukoliko se PRN nalazi na teritoriji više popisnih krugova i površinom čini njihov manji deo, dok je namena površina u popisnom krugu najčešće šumsko zemljište ili poljoprivredno zemljište, tada se, usled slabe naseljenosti i malog broja naselja, statistički podaci o podstandardnim naseljima u velikoj meri odnose na PRN.

Slika 11. Šematski prikaz tipa 2.A.

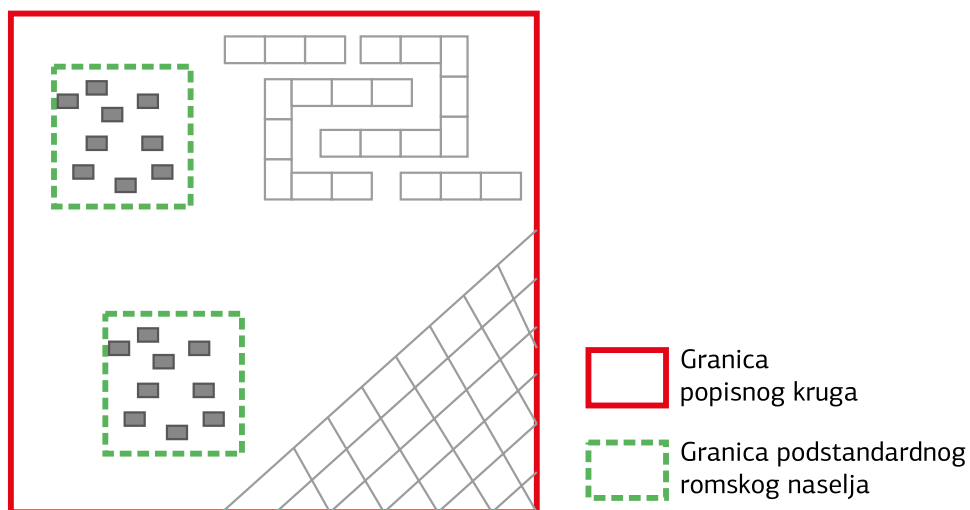
Slika 12. Karakterističan primer tipa 2.C., PRN Brodica u opštini Kučevo

3. Dva ili više PRN u jednom popisnom krugu

3.A. Dva ili više PRN u jednom popisnom krugu veće površine od površine PRN

Kada se dva ili više PRN nalaze u jednom popisnom krugu najčešće se radi o jednom naselju koje je geometrijski prikazano kao dva poligona. Između izgrađenih podstandardnih objekata nalazi se prazan prostor pa je prilikom prikupljanja podataka naselje kartirano iz dva dela. Ovakvi slučajevi su retki, i gotovo uvek se javljaju u urbanim sredinama. U zavisnosti od odnosa površina koje zauzimaju PRN u okviru popisnog kruga kao i dominantnog tipa stanovanja u popisnom krugu, rezultati popisa o podstandardnim uslovima stanovanja su sa manjom ili većom tačnošću pridruženi PRN.

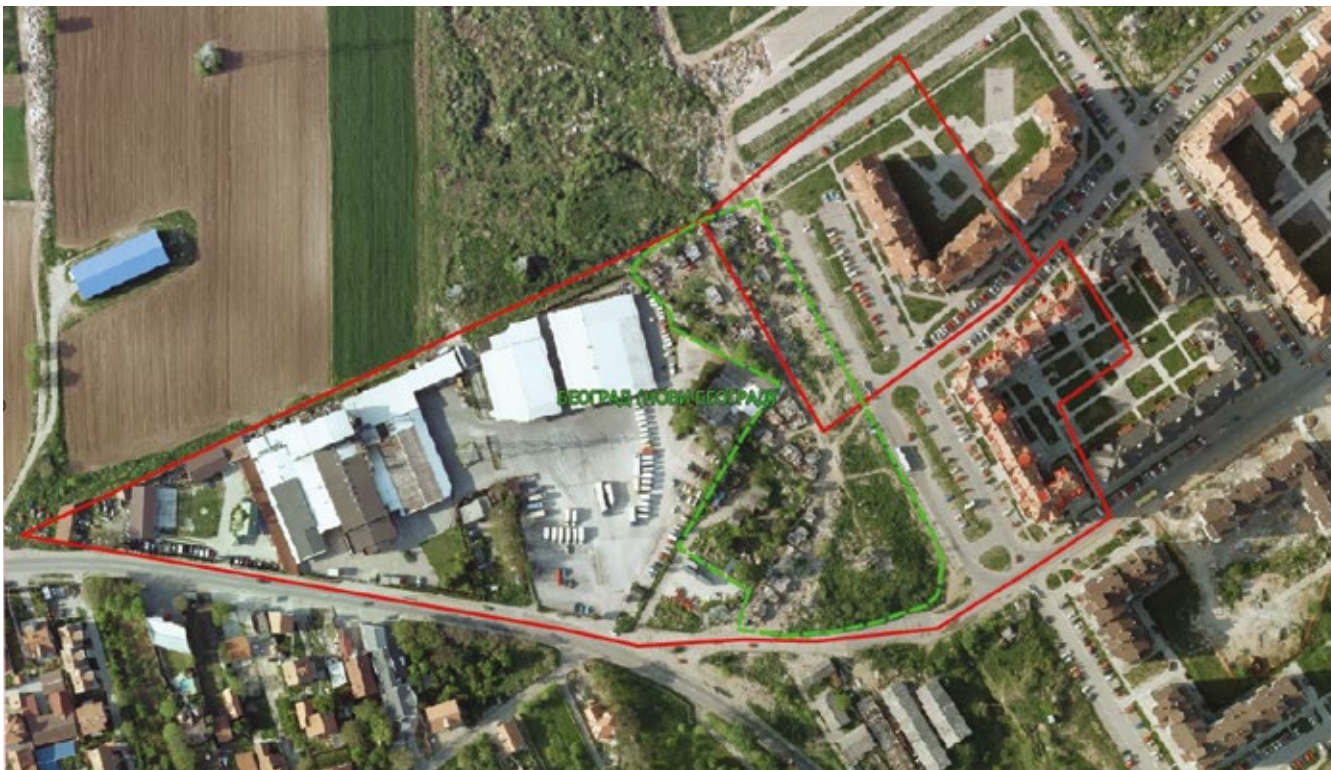
Slika 13. Šematski prikaz tipa 3.A.

Slika 14. Karakterističan primer tipa 3.A., PRN Vinogradska 285 u opštini Novi Beograd

Potrebno je naglasiti da je u određenom broju slučajeva došlo do uvećavanja broj popisnih krugova, odnosno da su u obračun uzeti pojedini popisni krugovi jer je granica PRN nacrtana neprecizno. Ukoliko bi se granica PRN nacrtala preciznije (sa odgovarajuće strane puta, do ivice domacinstava, do granice atara itd.) smanjio bi se broj PK, a povećala bi se preciznost rezultata.

U slučajevima kada se zbog neprecizno ucrtane granice PRN (ili zbog određenog broja objekata koji se nalaze u drugom PK, a za koje nije moguće utvrditi da li su za stanovanje ili su to prostorije koje nisu namenjene za stanovanje) uzima u obzir više PK, ukoliko su u pitanju urbani PK sa isključivo kolektivnim stanovanjem, tada se dobijeni podaci o podstandardnim uslovima stanovanja mogu u potpunosti primeniti na PRN (slika 15).

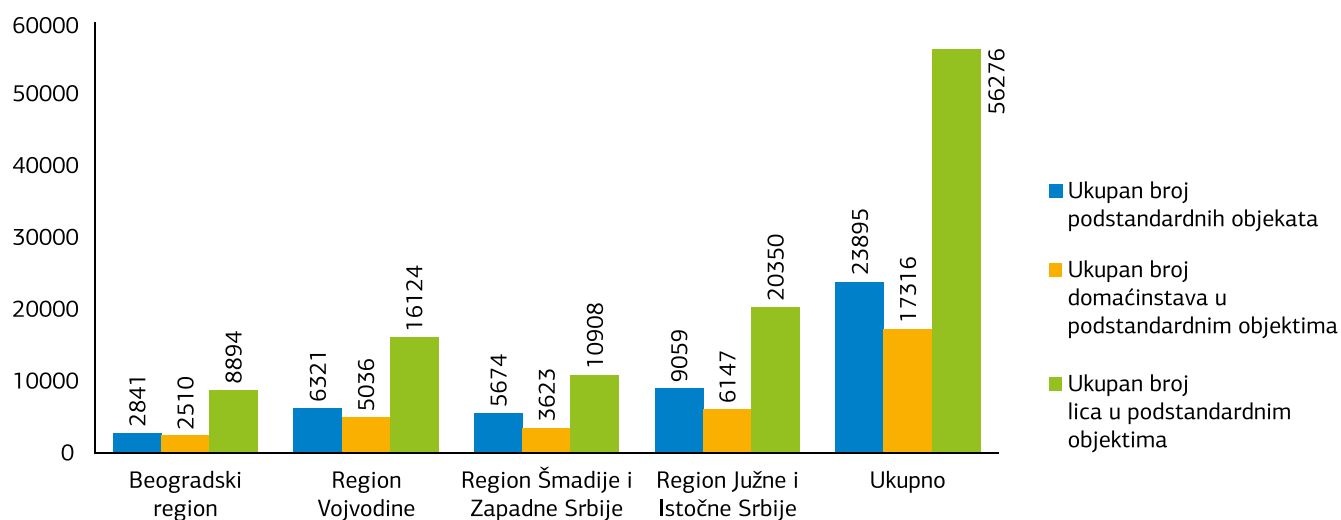
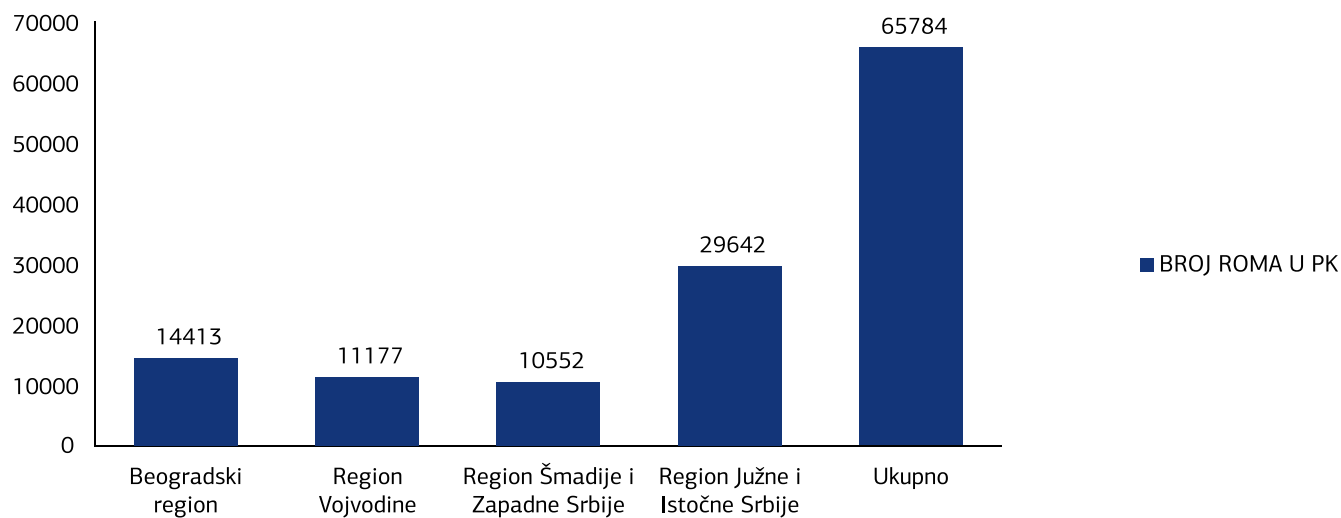
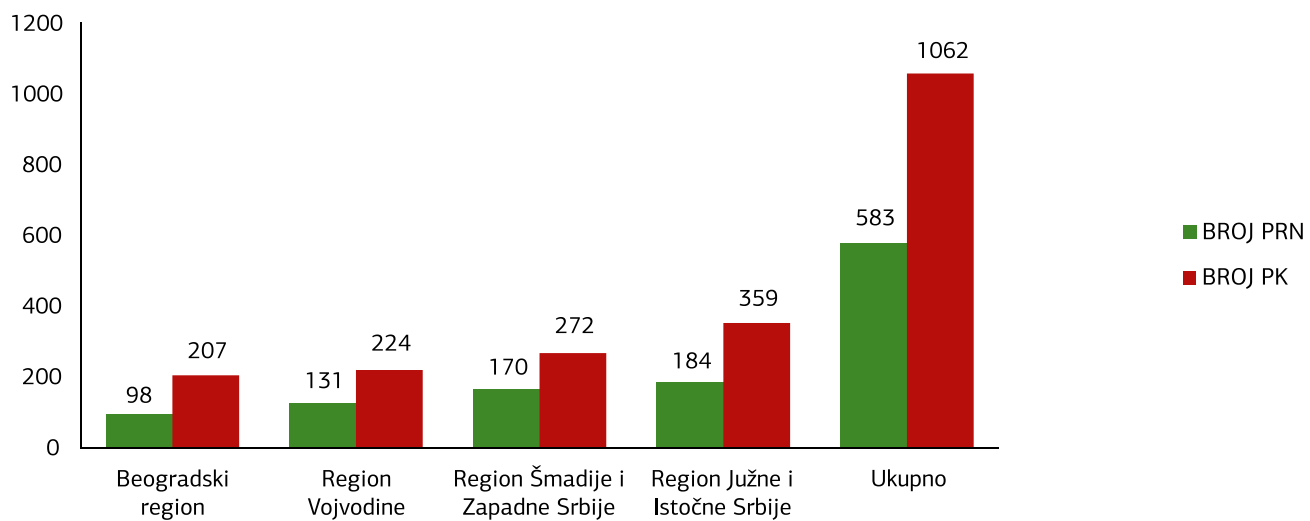
Slika 15. Naselje "Kod Grand kafe" na Novom Beogradu

Prilikom obrade podataka primećeno je da pojedina PRN na orto-foto snimku ne postoje, kao i da za pojedina PRN nisu predstavljeni PK. Kako je broj ovih slučajeva mali (manji od deset) može se smatrati da nemaju bitniji uticaj na ukupne rezultate ali se svakako preporučuje da se ove greške prilikom redovnog ažuriranja isprave.

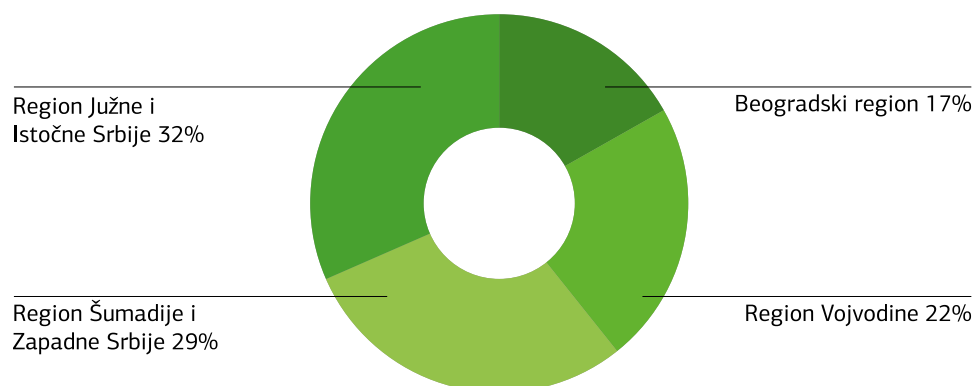
REZULTATI ANALIZE

Republika Srbija

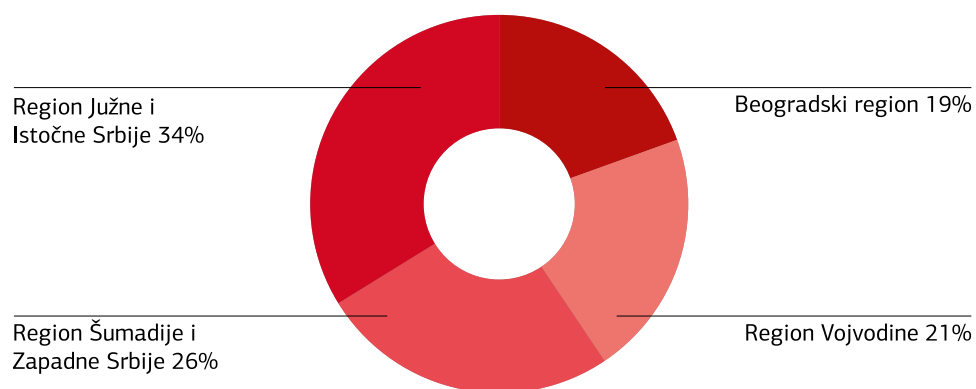
		Beogradski region	Region Vojvodine	Region Šumadije i Zapadne Srbije	Region južne i Istočne Srbije	Ukupno
BROJ PRN		98	131	170	184	583
BROJ PK		207	224	272	359	1062
BROJ ROMA U PK		14413	11177	10552	29642	65784
Stanovi bez instalacija ili slab materijal	Broj stanova	2124	6170	5421	8788	22503
	Broj domaćinstava	1621	4838	3381	5847	15687
	Broj lica	5865	15589	10093	19334	50881
Zgrade sa spoljnim zidovima od slabog materijala	Broj zgrada	655	3776	1103	3644	9178
	Broj domaćinstava	523	3150	716	2314	6703
	Broj lica	1788	9733	2018	6869	20408
Stanovi bez struje	Broj stanova	113	297	200	436	1046
	Broj domaćinstava	76	133	62	110	381
	Broj lica	346	458	229	380	1413
Stanovi bez instalacija vodovoda	Broj stanova	855	1475	3114	3495	8939
	Broj domaćinstava	584	903	1863	2016	5366
	Broj lica	2267	3044	5510	6780	17601
Stanovi bez kanalizacije	Broj stanova	853	1472	3113	3485	8923
	Broj domaćinstava	583	903	1863	2015	5364
	Broj lica	2262	3044	5510	6776	17592
Stanovi bez kupatila	Broj stanova	1765	4099	5038	7301	18203
	Broj domaćinstava	1321	3081	3154	4918	12474
	Broj lica	4925	10368	9413	16514	41220
Stanovi bez nužnika	Broj stanova	1440	3312	4570	6301	15623
	Broj domaćinstava	1053	2390	2783	4020	10246
	Broj lica	3896	8153	8330	13266	33645
Prostorije nastanjene iz nužde	Broj prostorija	715	150	253	267	1385
	Broj domaćinstava	705	148	242	264	1359
	Broj članova domaćinstva	2576	412	815	843	4646
Kolektivne stambene jedinice	Broj	2	1	0	4	7
	Broj domaćinstava	184	50	0	36	270
	Broj lica	453	123	0	173	749
Ukupan broj podstandardnih objekata		2841	6321	5674	9059	23895
Ukupan broj domaćinstava u podstandardnim objektima		2510	5036	3623	6147	17316
Ukupan broj lica u podstandardnim objektima		8894	16124	10908	20350	56276

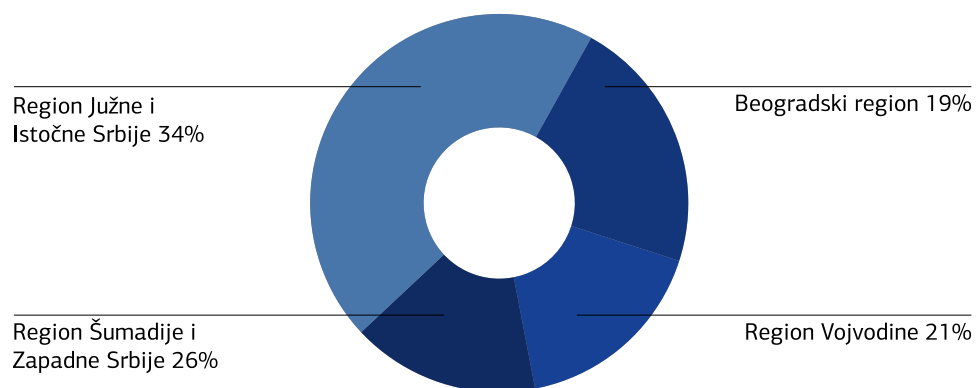
Procentualna zastupljenost PRN po regionima

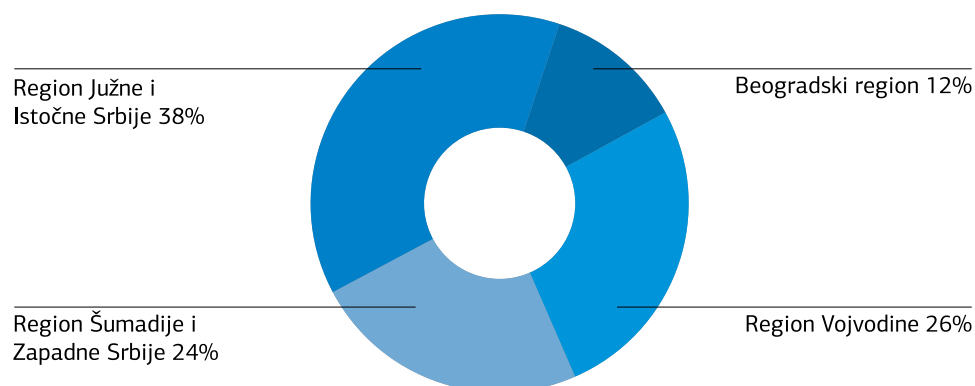
Procentualna zastupljenost obrađenih PK po regionima

Procentualna zastupljenost roma u obrađenim PK po opštinama

Procentualna zastupljenost podstandardnih objekata u obrađenim PK po regionima

Procentualna zastupljenost domaćinstava u podstandardnim objektima u obrađenim PK po regionima

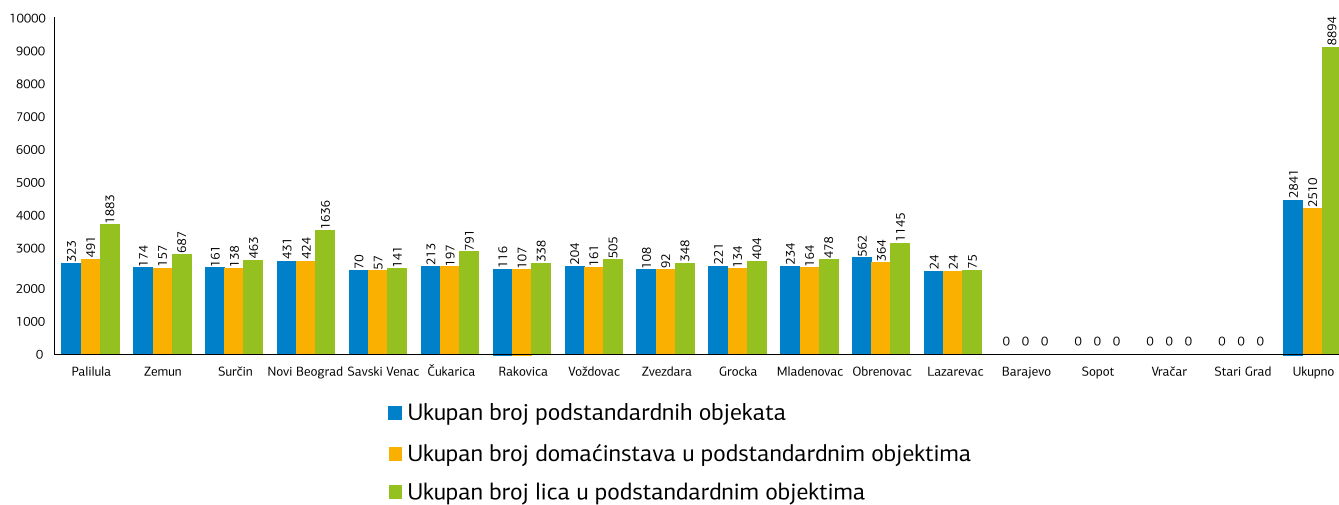
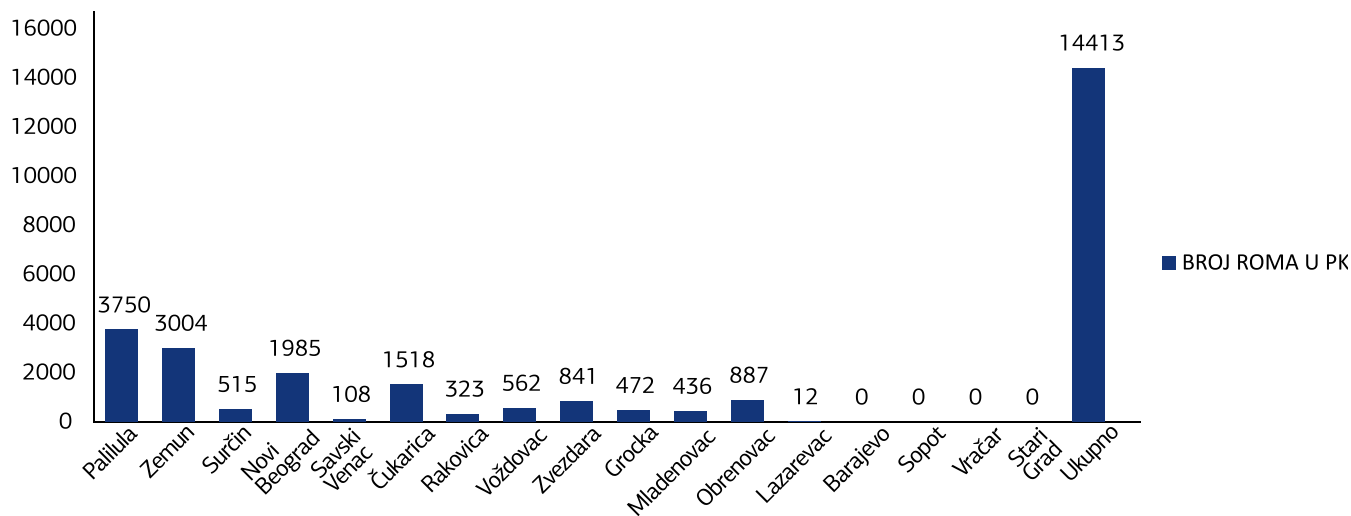
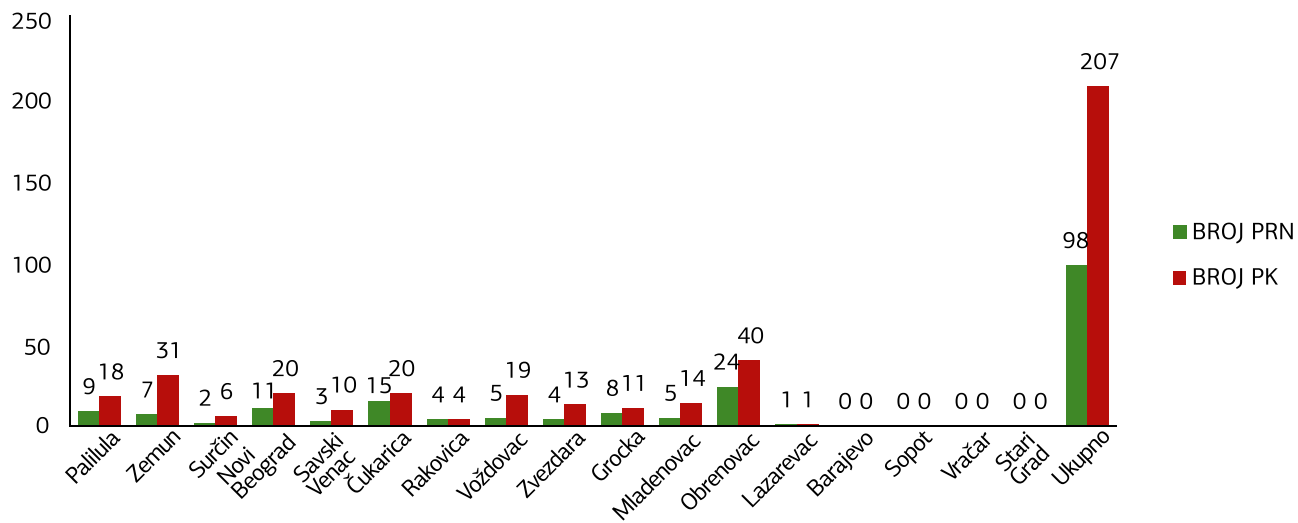
Procentualna zastupljenost lica u podstandardnim objektima u obrađenim PK po regionima

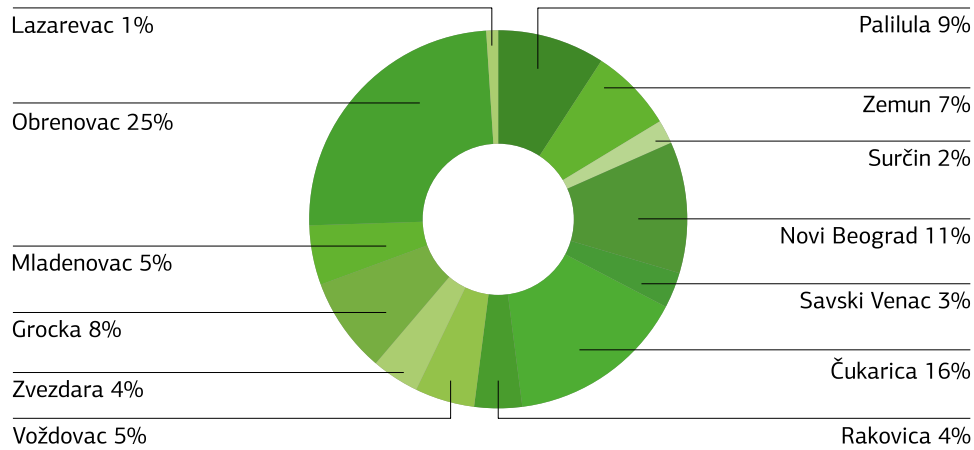
Beogradski region

		Palilula	Zemun	Surčin	Novi Beograd	Savski Venac	Čukarica	Rakovica	Voždovac	Zvezdara	Grocka	Mladenovac	Obrenovac	Lazarevac	Barajevo	Sopot	Vračar	Stari Grad	Ukupno
BROJ PRN		9	7	2	11	3	15	4	5	4	8	5	24	1	0	0	0	0	98
BROJ PK		18	31	6	20	10	20	4	19	13	11	14	40	1	0	0	0	0	207
BROJ ROMA U PK		3750	3004	515	1985	108	1518	323	562	841	472	436	887	12	0	0	0	0	14413
Stanovi bez instalacija ili slab materijal	Broj stanova	231	130	155	173	17	122	36	167	87	215	226	541	24	0	0	0	0	2124
	Broj domaćinstava	216	111	132	168	8	104	27	127	71	128	156	349	24	0	0	0	0	1621
	Broj lica	1056	408	429	697	27	482	105	385	274	389	455	1083	75	0	0	0	0	5865
Zgrade sa spoljnim zidovima od slabog materijala	Broj zgrada	15	60	103	81	1	73	4	60	28	14	70	123	23	0	0	0	0	655
	Broj domaćinstava	18	53	88	78	0	64	1	36	23	12	41	86	23	0	0	0	0	523
	Broj lica	76	163	247	292	0	327	3	111	106	23	104	262	74	0	0	0	0	1788
Stanovi bez struje	Broj stanova	5	1	7	3	4	51	0	5	0	5	9	23	0	0	0	0	0	113
	Broj domaćinstava	2	0	5	3	2	49	0	3	0	0	1	11	0	0	0	0	0	76
	Broj lica	9	0	23	14	12	257	0	7	0	0	1	23	0	0	0	0	0	346
Stanovi bez instalacija vodovoda	Broj stanova	118	22	30	29	6	64	11	49	47	119	108	252	0	0	0	0	0	855
	Broj domaćinstava	99	17	21	33	2	56	9	36	39	63	69	140	0	0	0	0	0	584
	Broj lica	488	64	77	180	12	300	39	130	173	185	189	430	0	0	0	0	0	2267
Stanovi bez kanalizacije	Broj stanova	118	21	30	29	6	64	11	49	47	119	108	251	0	0	0	0	0	853
	Broj domaćinstava	99	16	21	33	2	56	9	36	39	63	69	140	0	0	0	0	0	583
	Broj lica	488	59	77	180	12	300	39	130	173	185	189	430	0	0	0	0	0	2262
Stanovi bez kupatila	Broj stanova	220	79	68	113	17	106	32	136	83	214	201	486	1	0	0	0	0	1756
	Broj domaćinstava	203	67	55	111	8	93	26	109	69	128	144	307	1	0	0	0	0	1321
	Broj lica	1011	276	212	505	27	445	102	326	267	389	417	947	1	0	0	0	0	4925
Stanovi bez nužnika	Broj stanova	186	53	56	69	13	88	27	117	68	193	175	395	0	0	0	0	0	1440
	Broj domaćinstava	166	43	45	71	6	77	22	90	57	113	128	235	0	0	0	0	0	1053
	Broj lica	781	182	170	328	21	394	94	287	222	344	368	705	0	0	0	0	0	3896
Prostorije nastanjene iz nužde	Broj prostorija	91	43	6	258	53	91	80	37	21	6	8	21	0	0	0	0	0	715
	Broj domaćinstava	94	43	6	256	49	93	80	34	21	6	8	15	0	0	0	0	0	705
	Broj članova domaćinstva	471	182	34	939	114	309	233	120	74	15	23	62	0	0	0	0	0	2576
Kolektivne stambene jedinice	Broj	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	Broj domaćinstava	181	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	184
	Broj lica	356	97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	453
Ukupan broj podstandardnih objekata	323	174	161	431	70	213	116	204	108	221	234	562	24	0	0	0	0	0	2841
Ukupan broj domaćinstava u podstandardnim objektima	491	157	138	424	57	197	107	161	92	134	164	364	24	0	0	0	0	0	2510
Ukupan broj lica u podstandardnim objektima	1883	687	463	1636	141	791	338	505	348	404	478	1145	75	0	0	0	0	0	8894

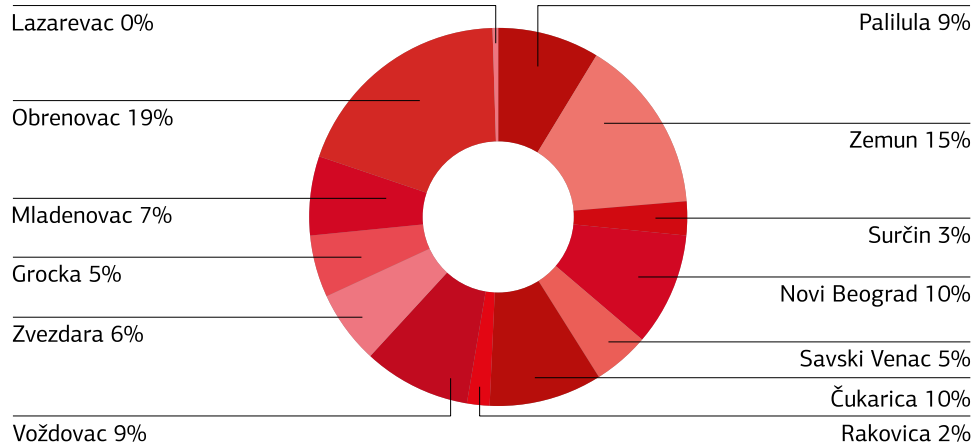

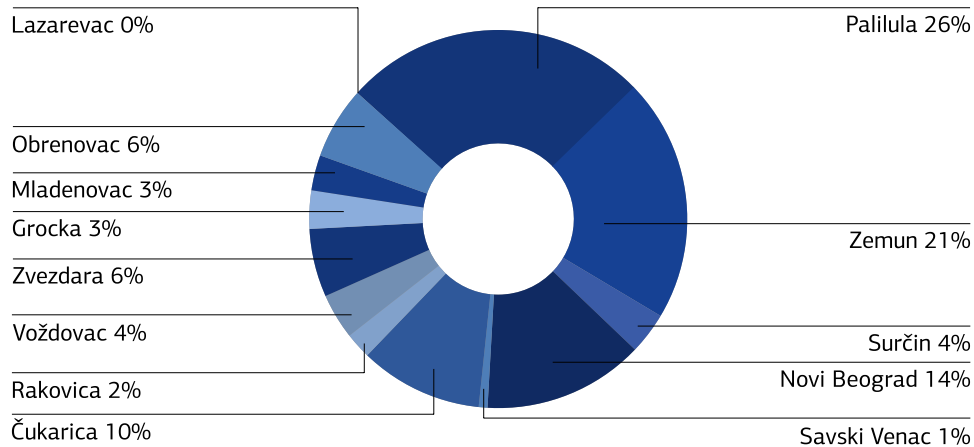
Procentualna zastupljenost PRN po opštinama

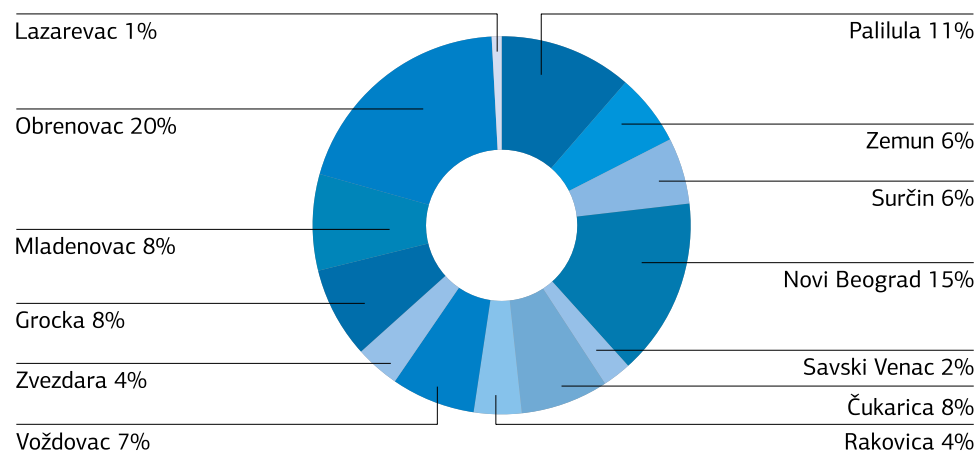
Procentualna zastupljenost obrađenih PK po opštinama

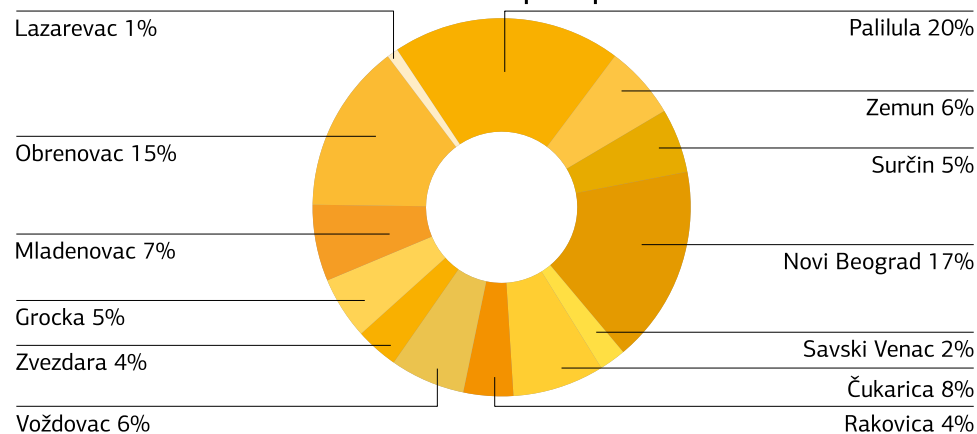
Procentualna zastupljenost roma u obrađenim PK po opštinama

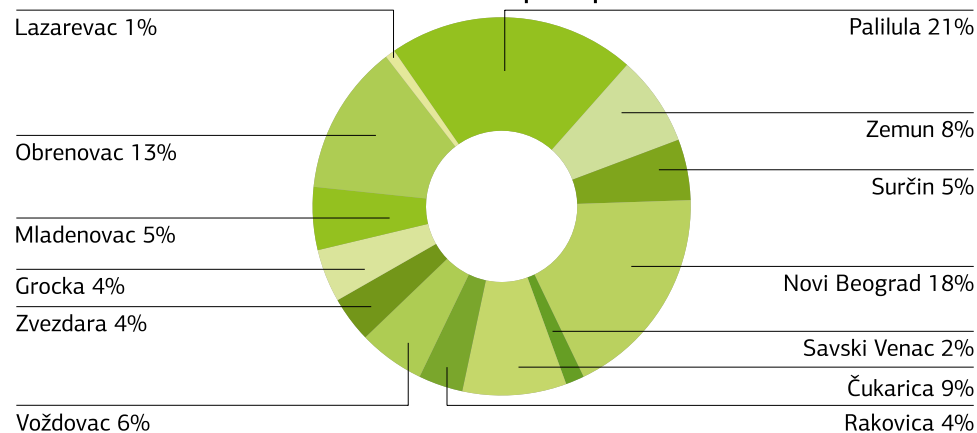
Procentualna zastupljenost podstandardnih objekata u obrađenim PK po opštinama

Procentualna zastupljenost domaćinstava u podstandardnim objektima u obrađenim PK po opštinama

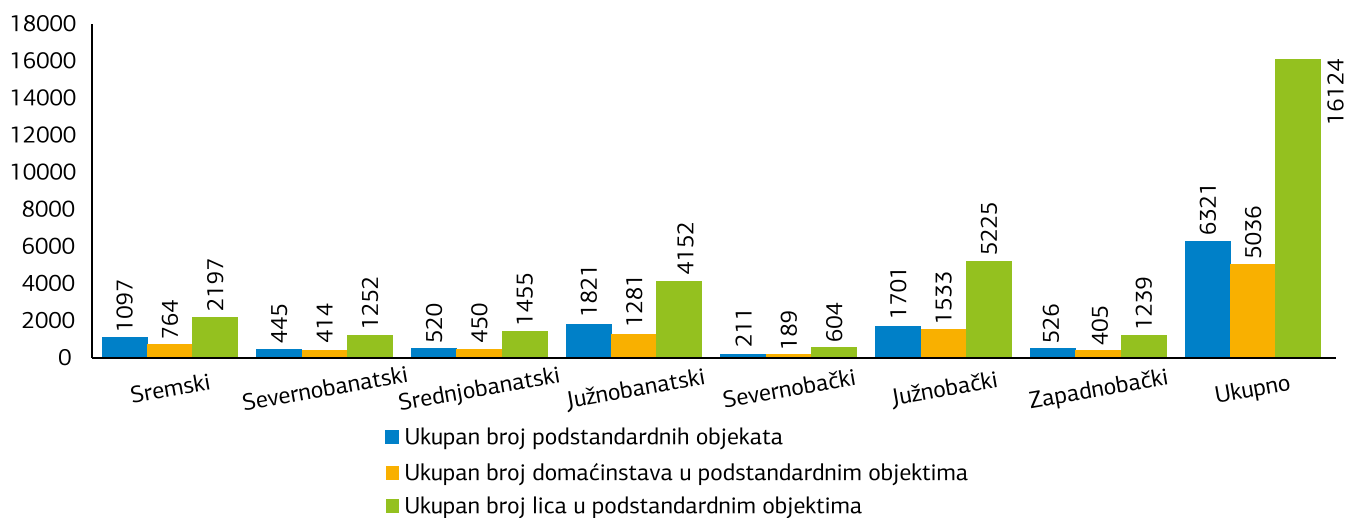
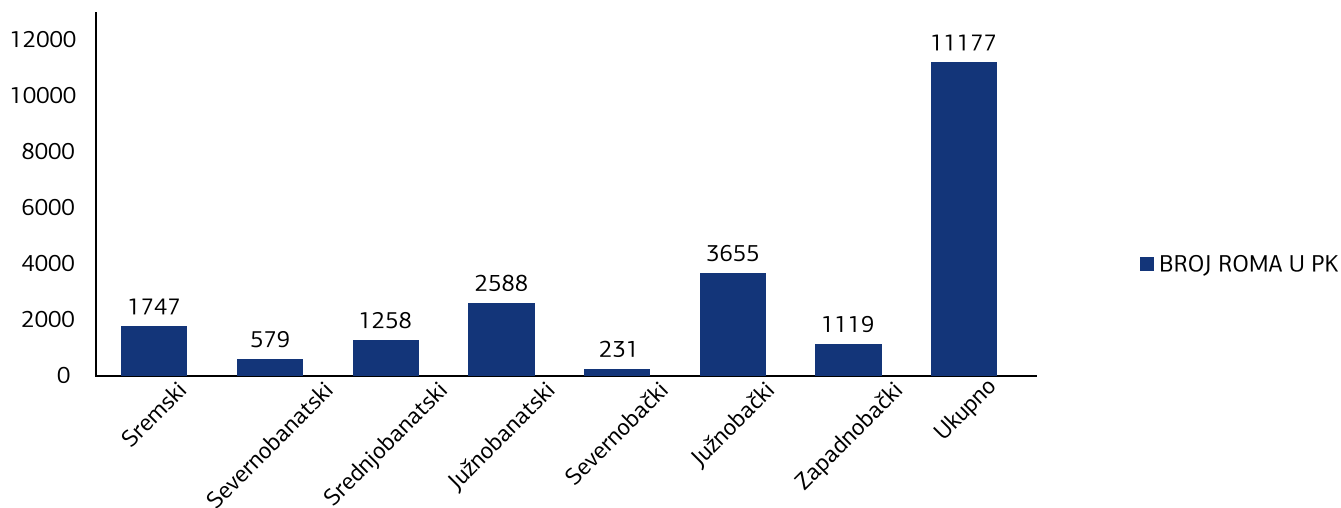
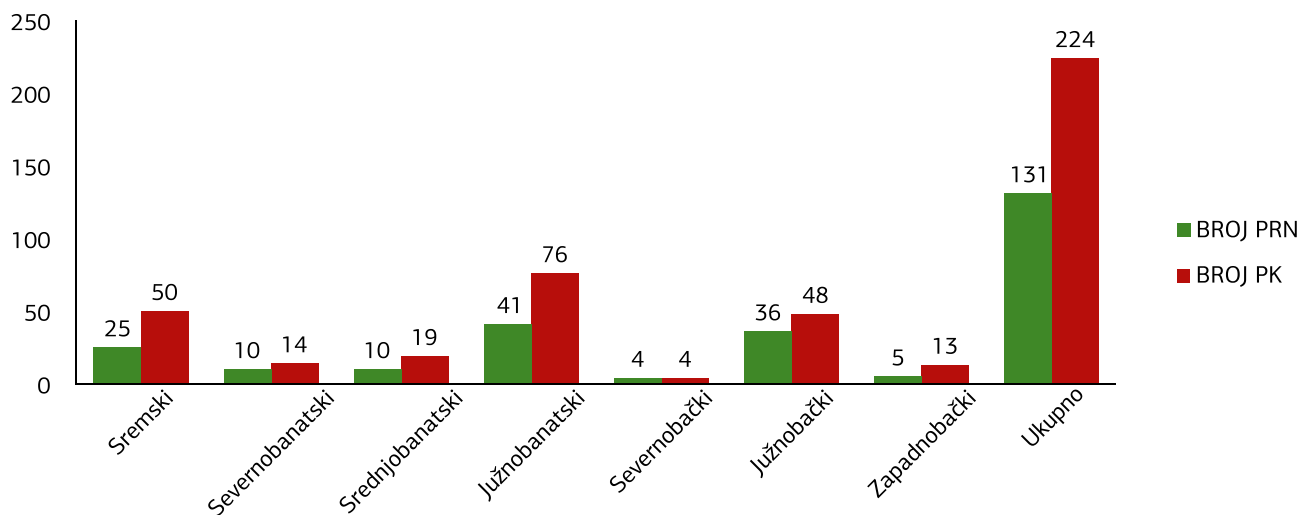

Procentualna zastupljenost lica u podstandardnim objektima u obrađenim PK po opštinama

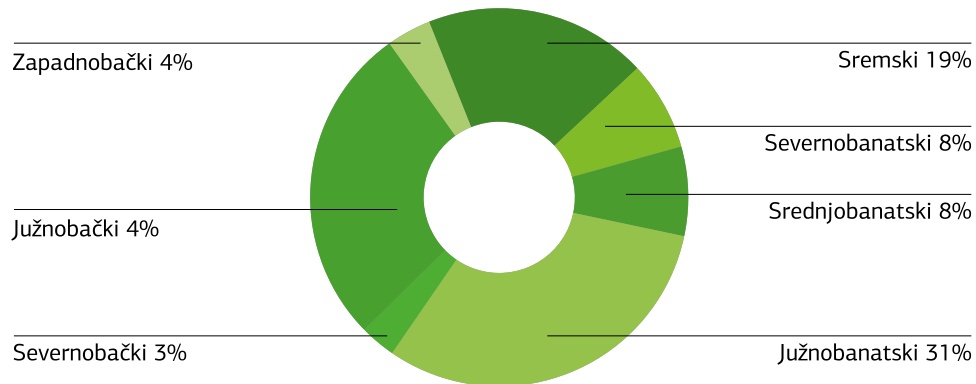

Region Vojvodine

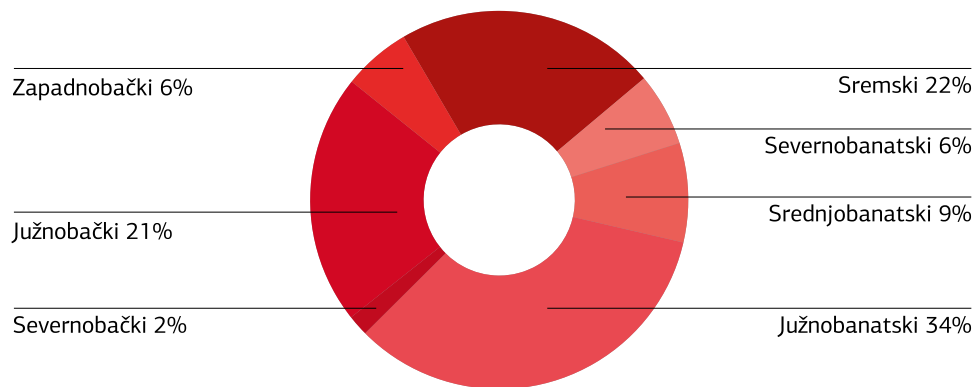
		Sremski	Severnobanatski	Srednjobanatski	Južnobanatski	Severnobački	Južnobački	Zapadnobački	Ukupno
BROJ PRN		25	10	10	41	4	36	5	131
BROJ PK		50	14	19	76	4	48	13	224
BROJ ROMA U PK		1747	579	1258	2588	231	3655	1119	11177
Stanovi bez instalacija ili slab materijal	Broj stanova	1063	434	508	1786	209	1650	520	6170
	Broj domaćinstava	732	402	438	1246	186	1434	400	4838
	Broj lica	2118	1225	1427	4052	591	4951	1225	15589
Zgrade sa spoljnim zidovima od slabog materijala	Broj zgrada	444	380	366	957	181	1189	259	3776
	Broj domaćinstava	360	361	317	711	157	1035	209	3150
	Broj lica	975	1089	968	2251	501	3344	605	9733
Stanovi bez struje	Broj stanova	48	17	17	94	14	62	45	297
	Broj domaćinstava	22	14	6	29	13	33	16	133
	Broj lica	63	53	14	117	54	127	30	458
Stanovi bez instalacija vodovoda	Broj stanova	374	38	57	507	31	296	172	1475
	Broj domaćinstava	193	25	42	301	25	228	89	903
	Broj lica	592	82	155	1079	102	800	234	3044
Stanovi bez kanalizacije	Broj stanova	374	37	56	506	31	296	172	1472
	Broj domaćinstava	193	25	42	301	25	228	89	903
	Broj lica	592	82	155	1079	102	800	234	3044
Stanovi bez kupatila	Broj stanova	837	204	289	1284	120	930	435	4099
	Broj domaćinstava	537	185	238	878	115	799	329	3081
	Broj lica	1572	640	824	2972	391	2961	1008	10368
Stanovi bez nužnika	Broj stanova	714	183	237	996	87	724	371	3312
	Broj domaćinstava	423	165	196	637	83	606	280	2390
	Broj lica	1284	583	690	2215	285	2239	857	8153
Prostorije nastanjene iz nužde	Broj prostorija	34	11	12	35	2	50	6	150
	Broj domaćinstava	32	12	12	35	3	49	5	148
	Broj članova domaćinstva	79	27	28	100	13	151	14	412
Kolektivne stambene jedinice	Broj	0	0	0	0	0	1	0	1
	Broj domaćinstava	0	0	0	0	0	50	0	50
	Broj lica	0	0	0	0	0	123	0	123
Ukupan broj podstandardnih objekata		1097	445	520	1821	211	1701	526	6321
Ukupan broj domaćinstava u podstandardnim objektima		764	414	450	1281	189	1533	405	5036
Ukupan broj lica u podstandardnim objektima		2197	1252	1455	4152	604	5225	1239	16124

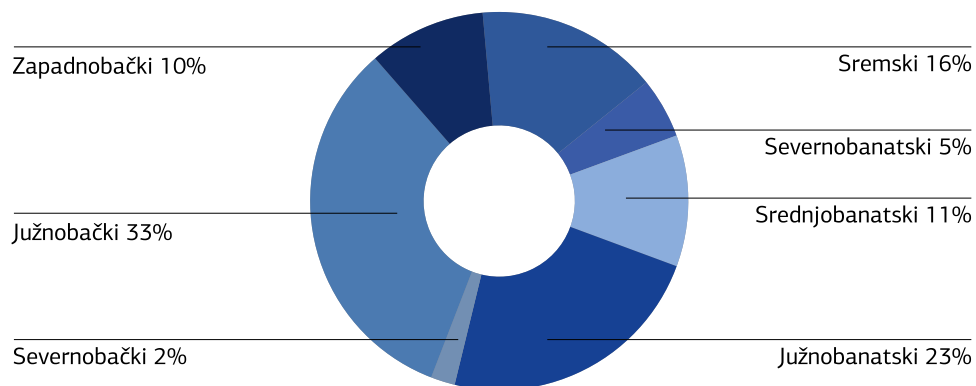
Procentualna zastupljenost PRN po okruzima

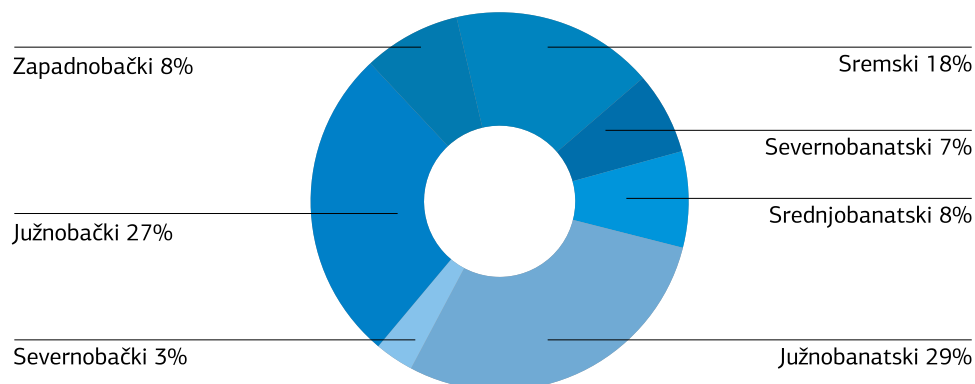
Procentualna zastupljenost obrađenih PK po okruzima

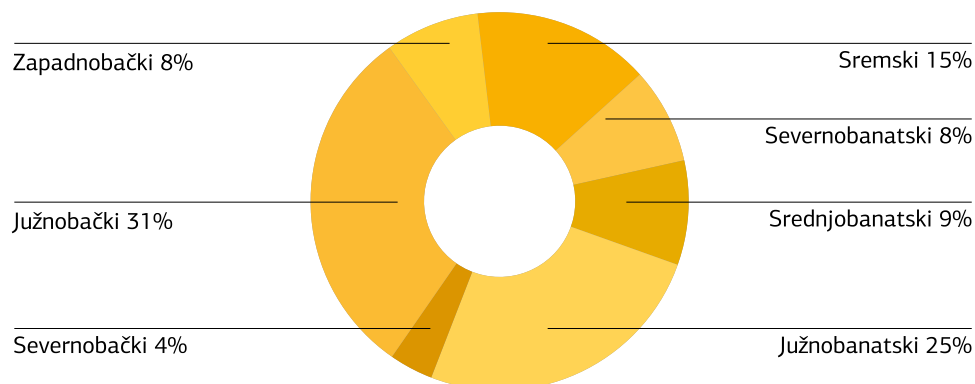
Procentualna zastupljenost roma u obrađenim PK po okruzima

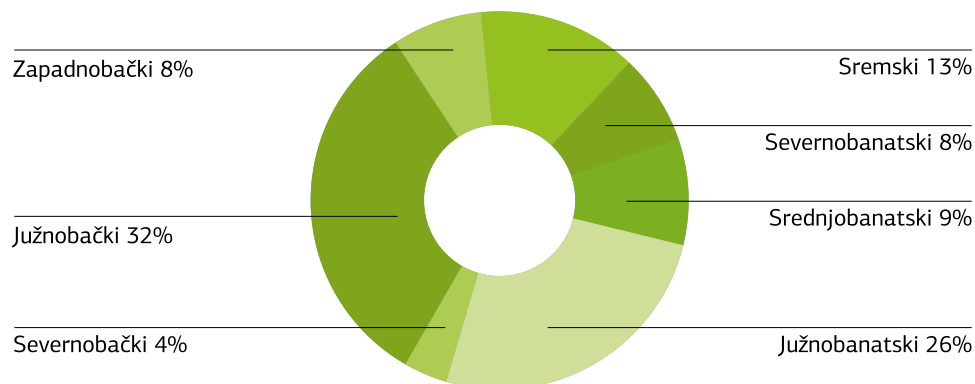
Procentualna zastupljenost podstandardnih objekata u obrađenim PK po okruzima

Procentualna zastupljenost domaćinstava u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

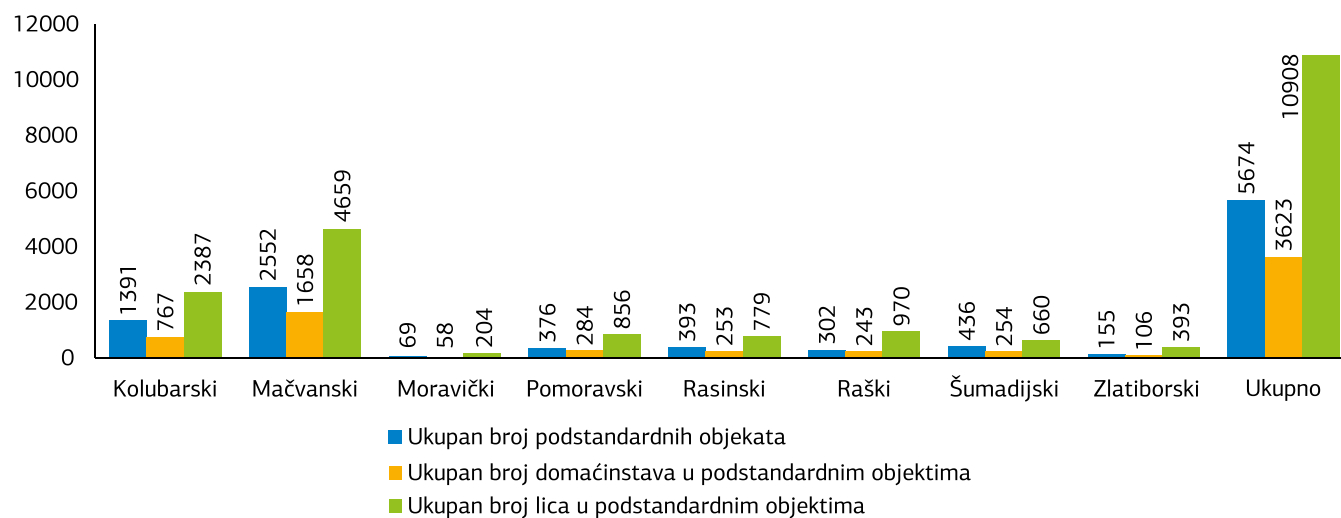
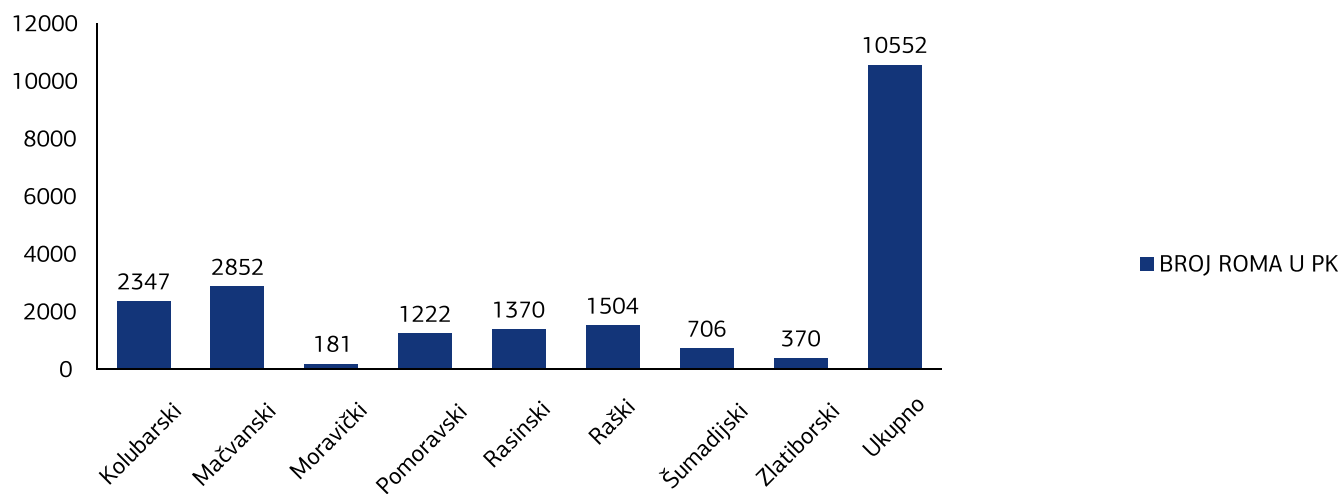
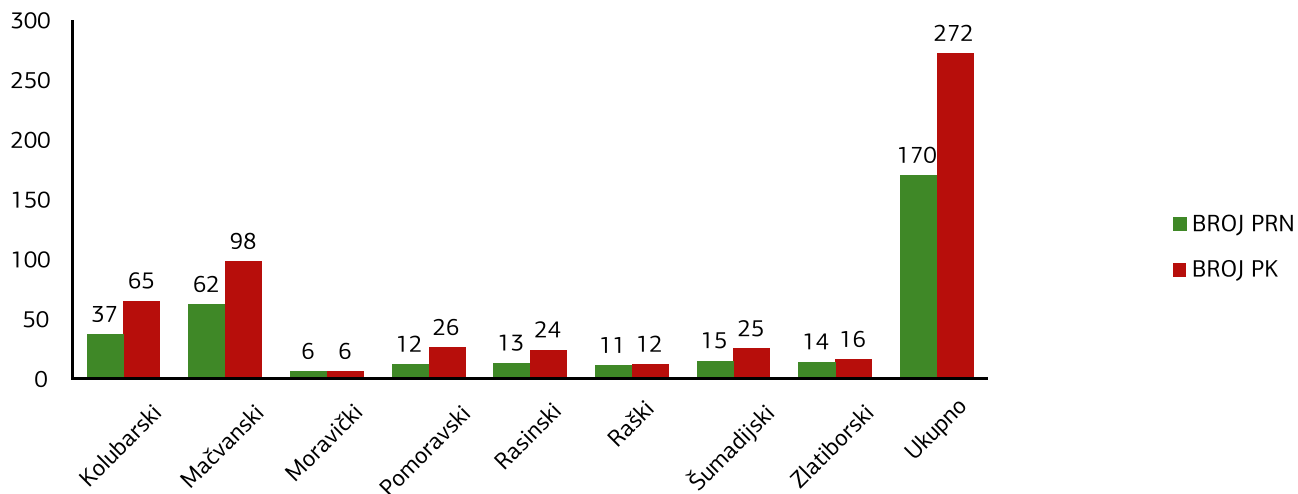
Procentualna zastupljenost lica u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

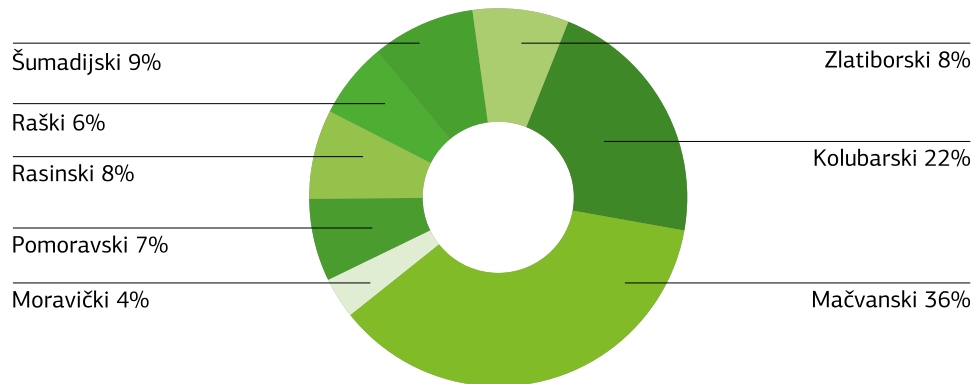
Region Šumadije i Zapadne Srbije

		Kolubarski	Mačvanski	Moravički	Pomoravski	Rasinski	Raški	Šumadijski	Zlatiborski	Ukupno
BROJ PRN		37	62	6	12	13	11	15	14	170
BROJ PK		65	98	6	26	24	12	25	16	272
BROJ ROMA U PK		2347	2852	181	1222	1370	1504	706	370	10552
Stanovi bez instalacija ili slab materijal	Broj stanova	1356	2503	61	353	374	255	398	121	5421
	Broj domaćinstava	738	1610	50	261	237	196	217	72	3381
	Broj lica	2308	4541	163	773	698	778	563	269	10093
Zgrade sa spoljnim zidovima od slabog materijala	Broj zgrada	193	435	9	94	138	76	113	45	1103
	Broj domaćinstava	105	293	5	70	92	46	72	33	716
	Broj lica	282	799	9	191	259	160	170	148	2018
Stanovi bez struje	Broj stanova	39	102	1	12	12	14	15	5	200
	Broj domaćinstava	12	21	1	9	3	14	2	0	62
	Broj lica	41	60	15	40	17	53	3	0	229
Stanovi bez instalacija vodovoda	Broj stanova	773	1723	15	165	176	103	131	28	3114
	Broj domaćinstava	409	1051	12	131	94	84	69	13	1863
	Broj lica	1340	2861	53	409	270	358	169	50	5510
Stanovi bez kanalizacije	Broj stanova	772	1723	15	165	176	103	131	28	3113
	Broj domaćinstava	409	1051	12	131	94	84	69	13	1863
	Broj lica	1340	2861	53	409	270	358	169	50	5510
Stanovi bez kupatila	Broj stanova	1308	2399	54	316	308	214	340	99	5038
	Broj domaćinstava	714	1541	46	244	196	178	178	57	3154
	Broj lica	2253	4318	155	718	565	728	460	216	9413
Stanovi bez nužnika	Broj stanova	1191	2219	53	239	270	203	317	78	4570
	Broj domaćinstava	631	1394	45	182	156	170	157	48	2783
	Broj lica	2030	3862	150	561	448	693	400	186	8330
Prostorije nastanjene iz nužde	Broj prostorija	35	49	8	23	19	47	38	34	253
	Broj domaćinstava	29	48	8	23	16	47	37	34	242
	Broj članova domaćinstva	79	118	41	83	81	192	97	124	815
Kolektivne stambene jedinice	Broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Broj domaćinstava	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Broj lica	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan broj podstandardnih objekata		1391	2552	69	376	393	302	436	155	5674
Ukupan broj domaćinstava u podstandardnim objektima		767	1658	58	284	253	243	254	106	3623
Ukupan broj lica u podstandardnim objektima		2387	4659	204	856	779	970	660	393	10908

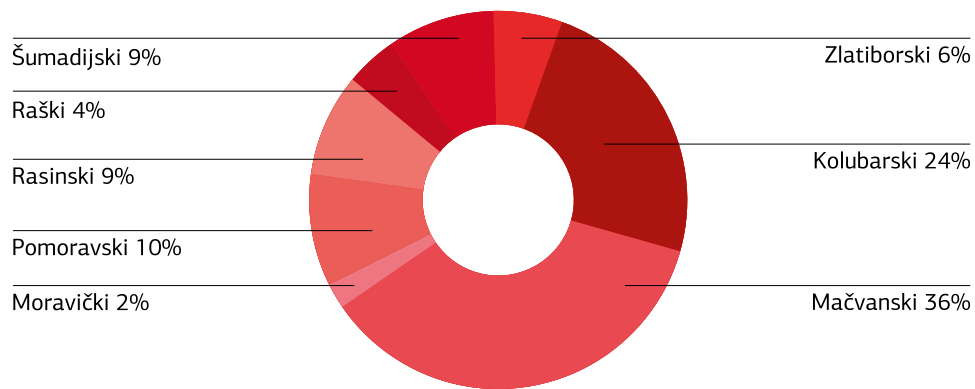

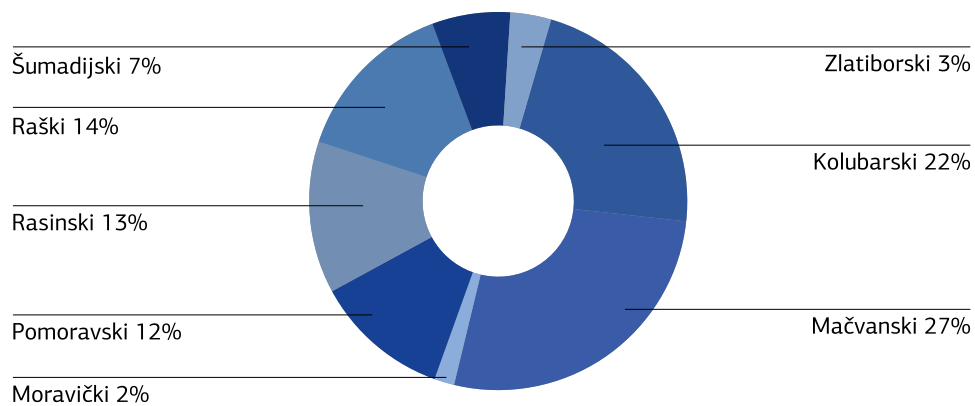
Procentualna zastupljenost PRN po okruzima

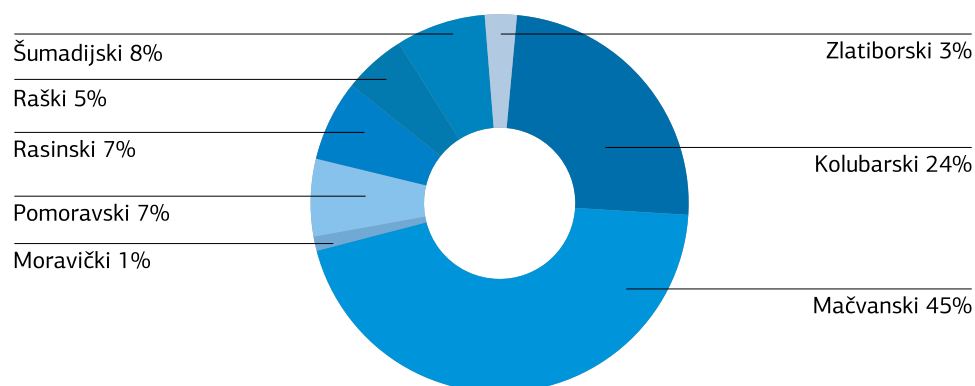
Procentualna zastupljenost obrađenih PK po okruzima

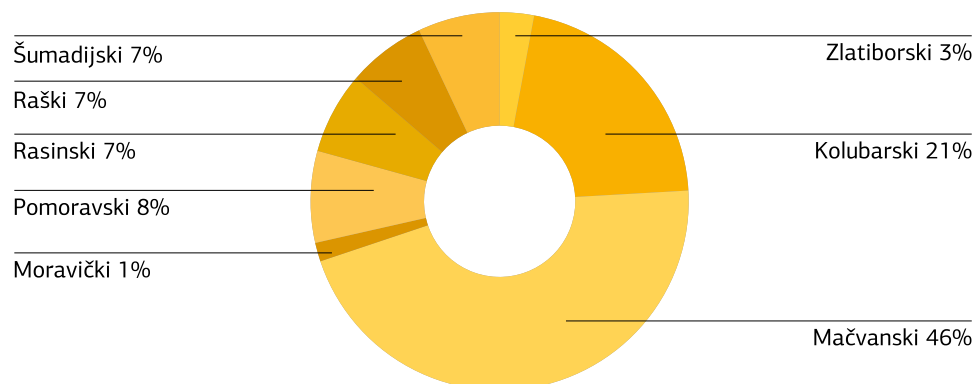
Procentualna zastupljenost roma u obrađenim PK po okruzima

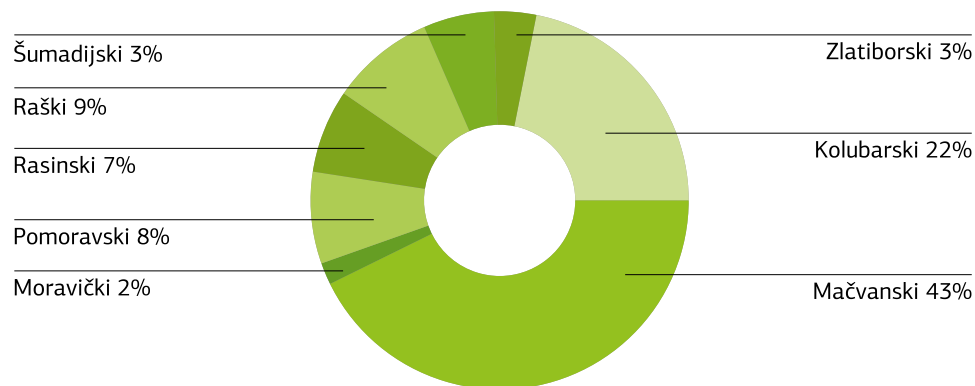
Procentualna zastupljenost podstandardnih objekata u obrađenim PK po okruzima

Procentualna zastupljenost domaćinstava u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

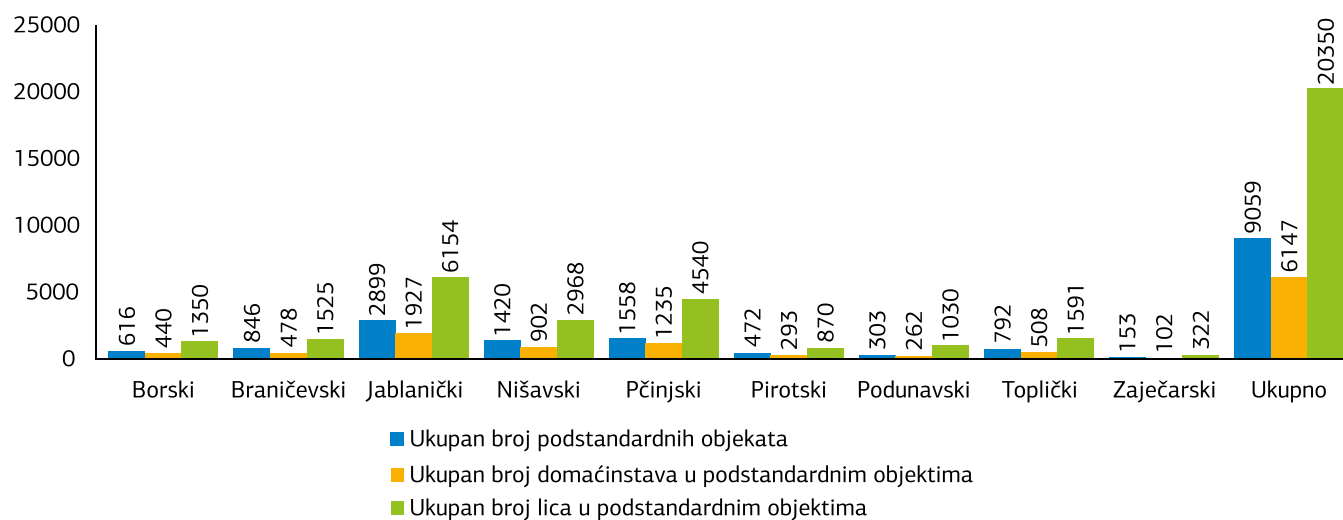
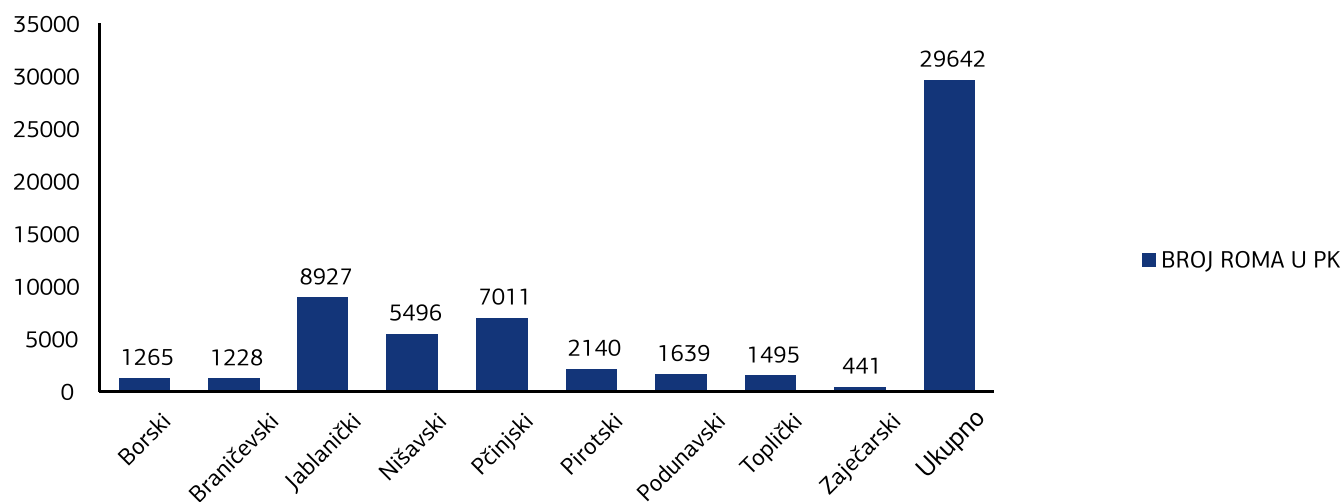
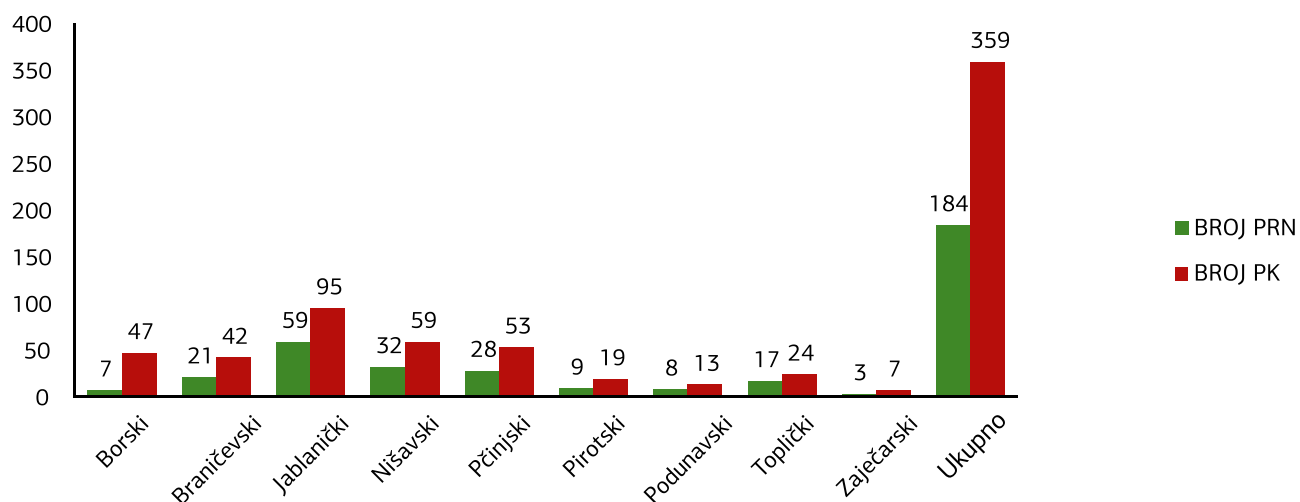

Procentualna zastupljenost lica u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

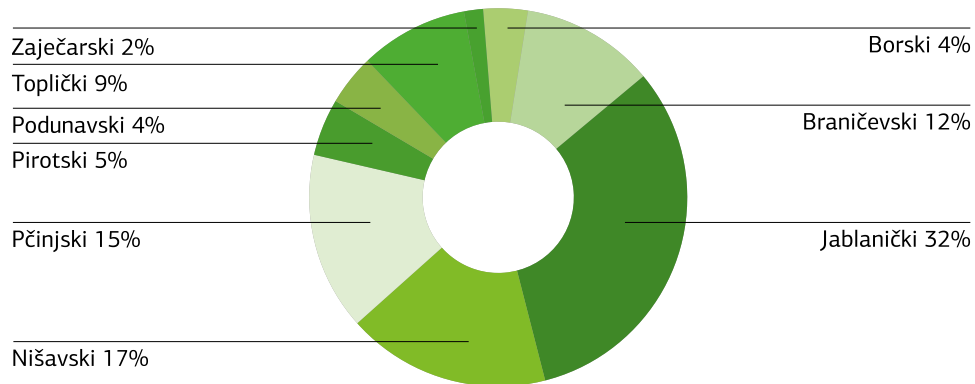

Region Južne i Istočne Srbije

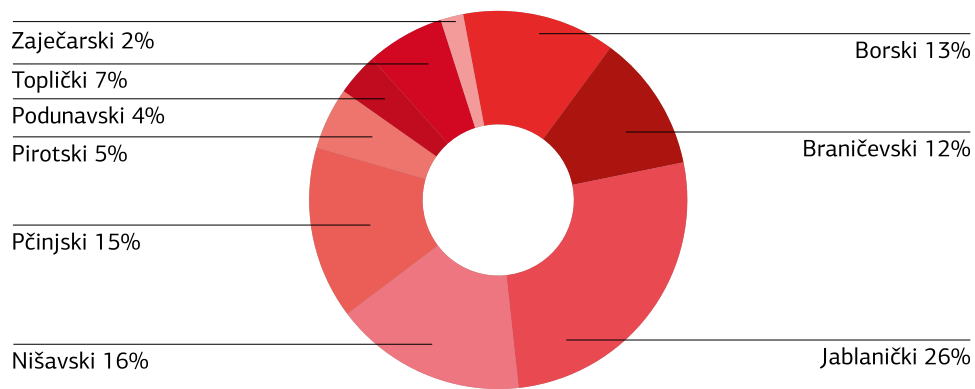
		Borski	Braničevski	Jablanički	Nišavski	Pčinjski	Pirotski	Podunavski	Toplički	Zaječarski	Ukupno
BROJ PRN		7	21	59	32	28	9	8	17	3	184
BROJ PK		47	42	95	59	53	19	13	24	7	359
BROJ ROMA U PK		1265	1228	8927	5496	7011	2140	1639	1495	441	29642
Stanovi bez instalacija ili slab materijal	Broj stanova	587	829	2827	1363	1519	455	293	766	149	8788
	Broj domaćinstava	415	455	1854	846	1168	276	252	483	98	5847
	Broj lica	1254	1456	5921	2778	4300	827	1000	1493	305	19334
Zgrade sa spoljnim zidovima od slabog materijala	Broj zgrada	146	314	1249	476	795	171	47	438	8	3644
	Broj domaćinstava	76	180	769	255	583	129	38	279	5	2314
	Broj lica	233	556	2132	697	2001	331	110	798	11	6869
Stanovi bez struje	Broj stanova	37	58	145	57	39	4	9	73	14	436
	Broj domaćinstava	2	7	35	15	20	3	4	21	3	110
	Broj lica	4	10	121	51	72	18	10	81	13	380
Stanovi bez instalacija vodovoda	Broj stanova	110	341	1278	634	495	109	109	365	54	3495
	Broj domaćinstava	39	149	740	379	340	33	83	219	34	2016
	Broj lica	92	387	2402	1316	1300	113	301	762	107	6780
Stanovi bez kanalizacije	Broj stanova	110	340	1271	634	495	109	108	364	54	3485
	Broj domaćinstava	39	149	740	379	340	33	82	219	34	2015
	Broj lica	92	387	2402	1316	1300	113	297	762	107	6776
Stanovi bez kupatila	Broj stanova	533	715	2341	1140	1172	390	277	588	145	7301
	Broj domaćinstava	369	389	1608	735	888	231	239	364	95	4918
	Broj lica	1100	1237	5211	2440	3363	713	965	1187	298	16514
Stanovi bez nužnika	Broj stanova	470	628	2035	1041	952	327	194	535	119	6301
	Broj domaćinstava	313	315	1342	645	669	173	162	329	72	4020
	Broj lica	941	912	4275	2154	2528	501	655	1075	225	13266
Prostorije nastanjene iz nužde	Broj prostorija	28	16	72	57	37	17	10	26	4	267
	Broj domaćinstava	24	14	73	56	41	17	10	25	4	264
	Broj članova domaćinstva	70	18	233	190	144	43	30	98	17	843
Kolektivne stambene jedinice	Broj	1	1	0	0	2	0	0	0	0	4
	Broj domaćinstava	1	9	0	0	26	0	0	0	0	36
	Broj lica	26	51	0	0	96	0	0	0	0	173
Ukupan broj podstandardnih objekata		616	846	2899	1420	1558	472	303	792	153	9059
Ukupan broj domaćinstava u podstandardnim objektima		440	478	1927	902	1235	293	262	508	102	6147
Ukupan broj lica u podstandardnim objektima		1350	1525	6154	2968	4540	870	1030	1591	322	20350

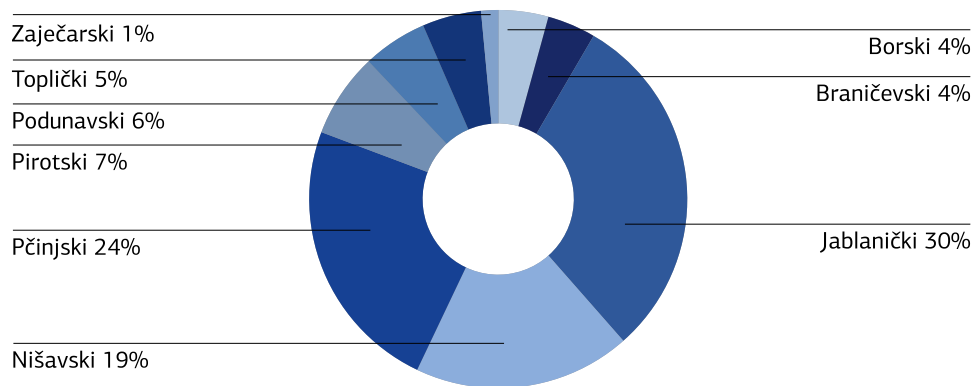
Procentualna zastupljenost PRN po okruzima

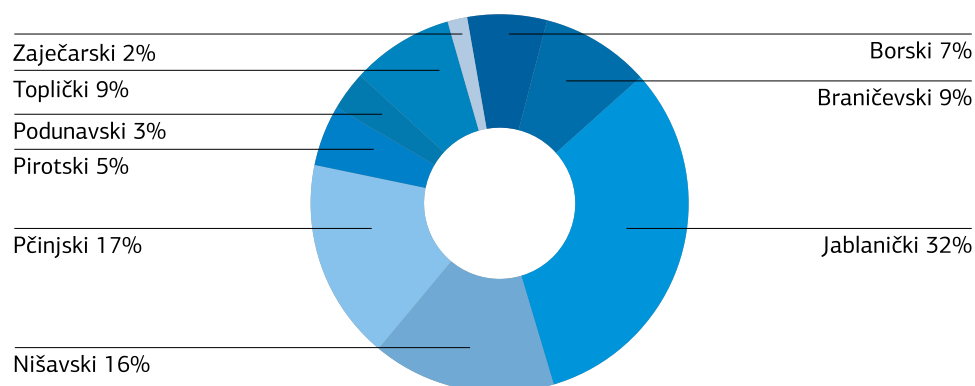
Procentualna zastupljenost obrađenih PK po okruzima

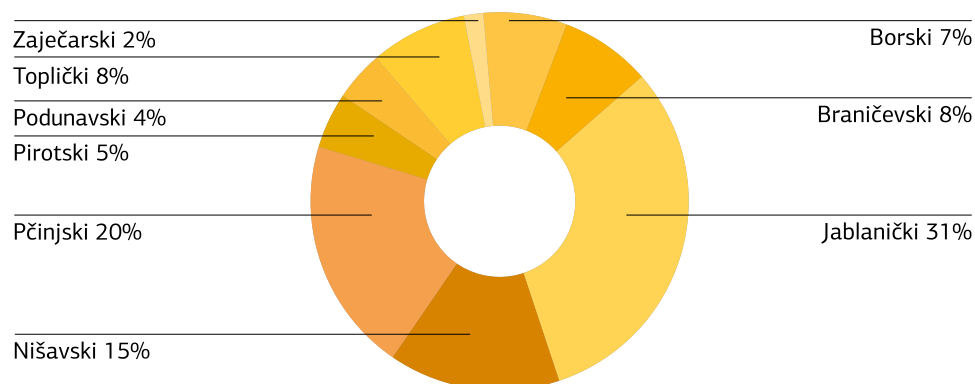
Procentualna zastupljenost roma u obrađenim PK po okruzima

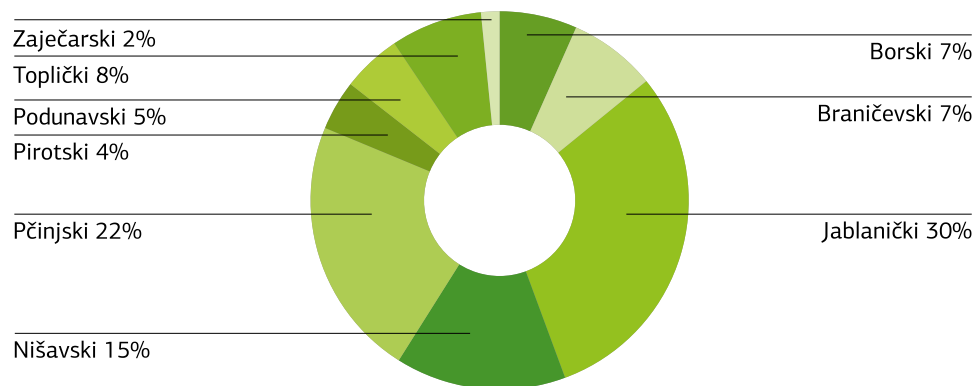
Procentualna zastupljenost podstandardnih objekata u obrađenim PK po okruzima

Procentualna zastupljenost domaćinstava u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

Procentualna zastupljenost lica u podstandardnim objektima u obrađenim PK po okruzima

Literatura

Finalni izveštaj o kontroli kvaliteta geografskog informacionog sistema (GIS) (2016). Misija OEBS-a u Srbiji.

Ivanov, A., Kagin, J. (2014). Roma poverty from a human development perspective. Roma Inclusion Working Papers. Istanbul: UNDP.

Jakšić, B., Bašić, G. (2002). Romska naselja, uslovi života i mogućnosti integracije Roma u Srbiji. Beograd: Centar za istraživanje etniciteta.

Jovanović S., Bu R. (2015). Studija Procena stanja u podstandardnim romskim nasejlama u 21 opštini u Srbiji. Beograd: Misija OEBS-a u Srbiji.

Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo, Nacionalna pripadnost – podaci po opštinama i gradovima, Knjiga 1. (2012). Beograd: Republički zavod za statistiku.

Radovanović, S., Knežević, A. (2014). Romi u Srbiji. Beograd: Republički zavod za statistiku.

Strategija za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji. (2010).

Uputstvo za reviziju dokumenata statističkih i formiranje popisnih krugova za Popis stanovništva,

domaćinstava i stanova 2011. godine, Metodologije i standardi, sveska 34. (2010). Beograd: Republički zavod za statistiku - Republički geodetski zavod.

Živković, Lj., Đorđević, A. (2015). Osnovne karakteristike podstandardnih romskih naselja u Srbiji i predlog budućih razvojnih inicijativa za unapređenje uslova života romske zajednice. Beograd: Misija OEBS-a u Srbiji.

